

ОБІЗНАНІСТЬ НАСЕЛЕННЯ ПРО ЕПІДЕМІЮ ВІЛ В УКРАЇНІ 2016

Підготовано для: Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Автори: Інна Волосевич, керівник відділу соціальних та політичних досліджень GfK Ukraine, (044) 230-0260, (067) 795-9815, inna.volosevych@gfk.com

Таміла Коноплицька, старший дослідник відділу соціальних та політичних досліджень GfK Ukraine, (044) 230-0260, (067) 224-0406, tamila.konoplytska@gfk.com

Нік Мун, виконавчий директор з соціальних досліджень GfK UK, nick.moon@gfk.com

Дата: 20.01.2017

Зміст

Абревіатури	3
Загальна інформація про дослідження.....	4
1 Знання про кампанію «Не Дай СНІДу Шанс!» і Загальнонаціональну гарячу лінію з питань ВІЛ/СНІД і туберкульозу	6
2 Знання про ВІЛ.....	13
3 Ставлення до ВІЛ	30
4 Ризикова поведінка і тест на ВІЛ	42
5 Ставлення до ЛЖВ	62
6 Ключові індикатори прогресу в запровадженні глобальних заходів у відповідь на СНІД.....	75
7 Висновки і рекомендації	82
8 Дизайн вибірки.....	91

Абревіатури

ВІЛ – вірус імунодефіциту людини

СНІД – синдром набутого імунодефіциту

СІН – споживачі ін'єкційних наркотиків

ЛЖВ – люди, які живуть з ВІЛ

ЦГЗ – Центр Громадського Здоров'я Міністерства охорони здоров'я України

Цільові групи

Населення, населення України, українці – населення України у віці 15 років і старше

Молодь – населення України у віці від 15 до 24 років

Населення Дніпропетровської області – населення Дніпропетровської області у віці 15 років і старше

Населення Запорізької області – населення Запорізької області у віці 15 років і старше

Загальна інформація про дослідження

Метою даного дослідження є оцінка результатів кампанії «Не Дай СНІДу Шанс!»: досягнуті зміни, вимірювання знань, ставлення і поведінкові установки населення України щодо ВІЛ/СНІД.

Першу хвилю дослідження проведено в Автономній Республіці Крим у січні-лютому 2013 року, охоплено дві цільові групи: населення Криму у віці 15+ і Молодь у віці 15-24 роки.

Другу хвилю дослідження проведено в Україні (за винятком Криму і населених пунктів у Донецькій та Луганській областях, непідконтрольних українському уряду) в листопаді 2014 р. Охоплено три цільові групи: населення України у віці 15+, Молодь у віці 15-24, населення Дніпропетровської області у віці 15+.

Третю хвилю дослідження проведено в Україні (за винятком Криму і населених пунктів у Донецькій і Луганській областях, непідконтрольних українському уряду) в листопаді 2015 р. Охоплено три цільові групи: населення України у віці 15+, Молодь у віці 15-24, населення Дніпропетровської області у віці 15+.

Четверту хвилю дослідження проведено в Україні (за винятком Криму і населених пунктів у Донецькій і Луганській областях, непідконтрольних українському уряду) в листопаді 2016 р. Охоплено чотири цільові групи: населення України у віці 15+, Молодь у віці 15-24, населення Дніпропетровської області у віці 15+ та населення Запорізької області у віці 15+.

У даному звіті наведено результати четвертої хвилі дослідження у порівнянні з даними другої та третьої хвилі.

Загальна вибірка четвертої хвилі дослідження складає 1729 інтерв'ю¹, з яких 446 інтерв'ю – Молодь 15-24 років, 325 інтерв'ю – жителі Дніпропетровської області, 293 інтерв'ю – жителі Запорізької області. Вибірка третьої хвилі дослідження складає 1502 інтерв'ю, з яких 403 інтерв'ю – Молодь 15-24 років, 340 інтерв'ю – жителі Дніпропетровської області. Вибірка другої хвилі складає: 1479 інтерв'ю усього, з них 411 інтерв'ю – з Молоддю та 321 інтерв'ю – з жителями Дніпропетровської області.

Дослідження проводилось за чотиріступеневою випадковою вибіркою. На останній стадії інтерв'ю проводилось з людиною, яка підходила за віком. Якщо за вибраною адресою підходили кілька осіб, то інтерв'ю проводилось з тією людиною, чий день народження був останнім серед членів домогосподарства у віці від 15 років. Якщо всі потенційні респонденти в будинку відмовлялись від участі в опитуванні, інтерв'юер переходив до наступного будинку.

Вибірка по Україні репрезентативна для мешканців населених пунктів України, підконтрольних українському уряду, у віці 15+ за статтю, віком, розміром населеного пункту, регіоном проживання респондента згідно з даними Державної служби статистики України: для другої хвилі дослідження – станом на 1 січня 2013 р; для третьої хвилі – станом на 1 січня 2014 року; для четвертої хвилі – станом на 1 січня 2015 року.

Вибірка по Молоді репрезентативна для мешканців населених пунктів України, підконтрольних українському уряду, у віці 15-24, за статтю, віком, розміром населеного пункту, регіоном проживання респондента згідно з даними Державної служби статистики України: для другої хвилі

¹ Вибірка 1729 інтерв'ю включає 1029 респондентів – мешканців України (з них 153 респонденти у віці 15-24, 87 мешканців Дніпропетровської області, 45 мешканців Запорізької області), а також додаткові 293 інтерв'ю з респондентами Молоді, 238 – з мешканцями Дніпропетровської області, 248 – з мешканцями Запорізької області. Додаткові інтерв'ю були проведені з метою забезпечення достатньої кількості респондентів для надійного аналізу.

дослідження – станом на 1 січня 2013 р; для третьої хвилі – станом на 1 січня 2014 року; для четвертої хвилі – станом на 1 січня 2015 року.

Вибірка по Дніпропетровській області репрезентативна для населення Дніпропетровської області у віці 15+ за статтю, віком, розміром населеного пункту згідно з даними Державної служби статистики України: для другої хвилі дослідження – станом на 1 січня 2013 р; для третьої хвилі – станом на 1 січня 2014 року; для четвертої хвилі – станом на 1 січня 2015 року.

Вибірка по Запорізькій області репрезентативна для населення Запорізької області у віці 15+ за статтю, віком, розміром населеного пункту згідно з даними Державної служби статистики України станом на 1 січня 2015 року.

Географічне охоплення територій, на яких проводилися дослідження у 2014, 2015 та 2016 рр., відрізняється через зміни співвідношення територій під контролем українського уряду та непідконтрольних територій. Територіальне охоплення у 2015 та 2016 роках визначалося відповідно до Розпорядження Кабінету Міністрів України від 7 листопада 2014 р. № 1085-р «Про затвердження переліку населених пунктів, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, та переліку населених пунктів, що розташовані на лінії зіткнення» та Розпорядження Кабінету Міністрів України від 5 травня 2015 № 428-р «Про внесення змін до розпорядження Кабінету Міністрів України від 7 листопада 2014 № 1085».

Розподіл вибіркової сукупності (населення України) за регіонами під час проведення другої та третьої хвилі дослідження з урахуванням різного охоплення територій

	2 хвиля дослідження	3 хвиля дослідження	4 хвиля дослідження
м. Київ	7,2%	7,4%	7,5%
Північний регіон	13,0%	13,4%	13,4%
Західний регіон	22,6%	23,3%	23,5%
Центральний регіон	25,0%	25,6%	25,7%
Південний регіон	16,3%	16,4%	16,5%
Східний регіон	15,9%	14,0%	13,4%
РАЗОМ	100,0%	100,0%	100,0%

1 Знання про кампанію «Не Дай СНІДу Шанс!» і Загальнонаціональну гарячу лінію з питань ВІЛ/СНІД і туберкульозу

У 2016 році про кампанію «Не Дай СНІДу Шанс!» обізнані близько третини (32%) населення України. Серед Молоді цей відсоток вищий (43%). Серед жителів Дніпропетровської області про кампанію «Не Дай СНІДу Шанс!» обізнані три чверті опитаних (76%). Натомість серед жителів Запорізької області цей показник значуще менший – 22%.

Знання про кампанію «Не Дай СНІДу Шанс!» у 2016 році знизилося порівняно з попередніми роками серед населення України загалом, а також серед Молоді. Натомість серед жителів Дніпропетровської області знання про кампанію значуще збільшилося.

Рисунок 1.1

Чи Ви щось бачили або чули про кампанію «НЕ ДАЙ СНІДУ ШАНС!»?*
(показують картку з прикладом рекламних матеріалів кампанії)

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Так, чув/бачив логотип або постери кампанії	2016	32%↓	76%↑	22%	43%
	2015	39%	54%		52%
	2014	37%	56%		47%
Не чув / не бачив	2016	68%↑	24%↓	78%	57%
	2015	61%	46%		48%
	2014	63%	44%		53%
N	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

Найбільш поширеними джерелами інформації про кампанію «Не Дай СНІДу Шанс!» в Україні залишається телебачення – 21%, зовнішня реклама/білборди – 16%. Порівняно з 2015 роком, зменшилася кількість українців, що отримали інформацію про кампанію під час акцій, що проводяться в містах (5% у 2015 році проти 2% у 2016 році).

Порівняно з попередньою хвилею, зросла кількість тих, хто не отримував інформації про ВІЛ/СНІД протягом останніх 12 місяців (68% у 2016 р. проти 61% у 2015 р.).

У порівнянні з 2015 роком, серед населення Дніпропетровської області значуще зросла частка тих, хто отримував інформацію про ВІЛ/СНІД з телебачення (64% у 2016 році та 40% у 2015 році), зовнішньої реклами та білбордів (64% та 34% відповідно), Інтернету (16% та 5% відповідно), брошур та листівок (26% та 12% відповідно), від медичних працівників (15% та 7% відповідно), на роботі (12% та 4% відповідно). Натомість майже удвічі зменшилася частка тих, хто взагалі не отримував інформацію про ВІЛ/СНІД протягом останніх 12 місяців (з 46% у 2015 році до 24% у 2016 році).

Рисунок 1.2

Скажіть, будь ласка, де Ви будь-що чули або бачили про кампанію «НЕ ДАЙ СНІДУ ШАНС!»?

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

Графік включає джерела, що складають принаймні 5% відповідей хоча б в одній з цільових груп

		Населення України	Дніпропет- ровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Телебачення	2016	21%	64%↑	20%	25%
	2015	24%↓	40%		29%↑
	2014	29%	48%		34%
Зовнішня реклама/ білборди	2016	16%	64%↑	5%	22%
	2015	17%	34%		26%
	2014	14%	34%		22%
Інтернет (не соціальні медіа)	2016	7%	16%↑	4%	11%
	2015	6%	5%		13%
	2014	5%	7%		9%
Брошури/листівки	2016	6%	26%↑	2%	9%
	2015	8%↑	12%↓		9%
	2014	5%	22%		8%
Журнали/газети	2016	6%	7%	1%	7%
	2015	7%	10%↓		10%
	2014	7%	23%		6%
Громадський транспорт (тролейбус, автобус, поїзд)	2016	5%	10%	3%	5%
	2015	3%	7%		2%
	2014	2%	3%		4%
Друзі	2016	4%	16%	2%	9%
	2015	3%	13%↑		7%
	2014	2%	3%		3%
Лікар/інший працівник сфери охорони здоров'я	2016	4%	15%↑	1%	5%
	2015	4%↑	7%		4%
	2014	2%	3%		3%
Соціальні медіа	2016	4%	7%	1%	5%
	2015	5%↑	5%		7%
	2014	2%	4%		5%
На роботі	2016	3%	12%↑	1%	3%
	2015	3%	4%		2%
	2014	2%	4%		2%
Радіо	2016	3%	6%	1%	5%
	2015	5%	10%		5%
	2014	4%	9%		4%
Школа	2016	2%	8%	1%	7%
	2015	2%	5%		8%
	2014	1%	2%		7%
Акції, що проводилися в місті	2016	2%↓	7%	0%	3%
	2015	5%↑	6%		4%
	2014	1%	4%		4%
Кишенькові календарі, настільні календарі, постери	2016	2%	3%	0%	3%
	2015	1%	1%		1%
	2014	0%	0%		1%
Партнер чи чоловік/дружина	2016	2%	7%	1%	2%
	2015	1%	1%		1%
	2014	0%	1%		1%
Лекції	2016	2%	5%	0%	5%
	2015	2%	3%		5%
	2014	1%	2%		3%
Не отримував інформацію про ВІЛ/СНІД протягом останнього року	2016	68%↑	24%↓	78%	57%
	2015	61%	46%		48%
	2014	63%	44%		53%
N	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

Серед населення України близько чверті (24%) бачили білборди чи сітілайти кампанії «Вірю – не вірю». Молодь частіше бачила ці білборди чи сітілайти (35%). Серед населення Дніпропетровської області їх бачили 77%, а серед населення Запорізької області – 12%.

Рисунок 1.3

Чи Ви бачили білборди чи сітілайти кампанії «ВІРЮ – НЕ ВІРЮ»?

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропет- ровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Так, бачив	2016	24%	77%	12%	35%
Ні, не бачив	2016	76%	23%	88%	65%
N	2016	1729	325	293	446

Загальна частка респондентів, які сказали, що чули про кампанію «Не Дай СНІДу Шанс!» та/ або бачили білборди чи сітілайти кампанію «Вірю – не вірю» складає 39%. Серед Молоді таких 52%, серед населення Дніпропетровської області – 85%, серед населення Запорізької області – 29%.

33% українців чули про Загальнонаціональну гарячу лінію з питань ВІЛ/СНІД і туберкульозу. Серед Молоді цей показник становить 43%. Серед жителів Дніпропетровської області відсоток тих, хто чув про гарячу лінію у 2016 році, зріс у порівнянні з 2015 роком з 28% до 42%.

Рисунок 1.4

Чи чули Ви про Загальнонаціональну гарячу лінію з питань ВІЛ/СНІД і туберкульозу²?

(респондентам демонструвалася картка з назвою Загальнонаціональної гарячої лінії з питань ВІЛ/СНІД і туберкульозу, номером телефону 0800500451 та адресою Інтернет-сайту helpme.com.ua)

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропет- ровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Так	2016	33%	42% ↑	37%	43%
	2015	33% ↓	28%		46%
	2014	39%	31%		42%
Ні	2016	67%	58% ↓	63%	57%
	2015	67% ↑	72%		54%
	2014	61%	69%		58%
N	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

² У анкеті назва сформульована як «Національна лінія телефону довіри з проблем ВІЛ/СНІД»

Серед тих, хто чув про кампанію «Не Дай СНІДу Шанс!», 55% знають про Загальнонаціональну гарячу лінію з питань ВІЛ/СНІД і туберкульозу, а серед тих, хто не чув про кампанію, тільки 20% чули про неї.

Рисунок 1.5

Чи чули Ви про Загальнонаціональну гарячу лінію з питань ВІЛ/СНІД і туберкульозу³?
(респондентам демонструвалася картка з назвою Загальнонаціональної гарячої лінії з питань ВІЛ/СНІД і туберкульозу, номером телефону 0800500451 та адресою Інтернет-сайту helpme.com.ua)

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Отримували інформацію про кампанію	Не отримували інформації про кампанію
Так	2016	33%	55%	20%
	2015	33% ↓	56% ↓	18% ↓
	2014	39%	62%	25%
Ні	2016	67%	45%	80%
	2015	67% ↑	44% ↑	82% ↑
	2014	61%	38%	75%
N	2016	1729	646	1083
	2015	1502	653	849
	2014	1479	622	857

³ У анкеті назва сформульована як «Національна лінія телефону довіри з проблем ВІЛ/СНІД»

Переважна більшість опитаних всіх цільових категорій знають, що дзвінки на Загальнонаціональну гарячу лінію з питань ВІЛ/СНІД та туберкульозу безкоштовні. Частка тих, хто знає про відсутність оплати за дзвінки на гарячу лінію, зросла у 2016 році в порівнянні з 2015 роком у Дніпропетровській області.

Рисунок 1.6

Чи відомо Вам, скільки коштує дзвінок на Загальнонаціональну гарячу лінію з питань ВІЛ/СНІД та туберкульозу⁴? Це...

% респондентів, які чули про гарячу лінію

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропет- ровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Безкоштовно	2016	77%	92%↑	93%	72%
	2015	73%	76%		75%
	2014	72%	86%		71%
Дорівнює вартості місцевого дзвінка	2016	2%	0%	1%	2%
	2015	3%	1%		6%
	2014	2%	2%		1%
Дорівнює вартості міжміського дзвінка	2016	0%	0%	0%	0%
	2015	1%	0%		0%
	2014	1%	0%		1%
Не знаю	2016	21%	8%↓	6%	26%
	2015	23%	23%		20%
	2014	26%	12%		27%
N	2016	639	142	106	198
	2015	517	105		183
	2014	570	87		169

⁴ У анкеті назва сформульована як «Національна лінія телефону довіри з проблем ВІЛ/СНІД»

Найбільш часто згадуваним приводом для звернення на Загальнонаціональну гарячу лінію з питань ВІЛ/СНІД є побоювання щодо інфікування: 57% опитаних громадян України сказали, що саме у цьому випадку слід звертатись.

Близько 8% опитаних українців сказали, що вони не знають, коли необхідно звертатись на гарячу лінію. Серед Молоді таких – 9%.

Рисунок 1.7

Коли людям необхідно звертатись на гарячу лінію з питань ВІЛ/СНІД?

% респондентів, які чули про гарячу лінію

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Якщо вони гадають, що інфіковані ВІЛ	2016	57%	46%	75%	64%
	2015	58%	33%		58%
Щоб запитати, де можна пройти тест на ВІЛ	2016	36%	33%	63%	32%
	2015	36%	44%		38%
Для отримання загальної інформації про ВІЛ/СНІД	2016	34%↓	36%	43%	30%
	2015	46%	44%		43%
Щоб запитати, як не інфікуватися ВІЛ	2016	31%	35%	26%	25%
	2015	34%	26%		30%
Якщо вони знають когось, у кого може бути ВІЛ/СНІД	2016	25%	22%	25%	21%
	2015	28%	26%		28%
Не знаю	2016	8%	1%	0%	9%
	2015	6%	5%		8%
N	2016	639	142	106	198
	2015	517	105		183

Про можливість он-лайн консультування з питань ВІЛ/СНІД знають 13% опитаних серед населення України. Серед Молоді цей відсоток дещо вищий – 19% (але він знизився у порівнянні з 2015 роком, коли дорівнював 25%).

Рисунок 1.8

Чи знаєте Ви про можливість он-лайн консультування з питань ВІЛ/СНІД на сайті, зазначеному на картці? (респондентам демонструвалася картка з назвою Загальнонаціональної гарячої лінії з питань ВІЛ/СНІД і туберкульозу, номером телефону 0800500451 та адресою Інтернет-сайту helpme.com.ua)

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Так	2016	13%	13%	14%	19%
	2015	15%	17%		25%
Ні	2016	87%	87%	86%	81%
	2015	85%	83%		75%
N	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403

Серед тих, хто чув про Загальнонаціональну гарячу лінію з питань ВІЛ/СНІД та туберкульозу, 29% знають про можливість он-лайн консультування з питань ВІЛ/СНІД. Серед Молоді таких 33%, а серед жителів Дніпропетровської області - 20%. Цей показник зменшився у порівнянні з 2015 роком у всіх цільових групах.

Рисунок 1.9

Чи знаєте Ви про можливість он-лайн консультування з проблем ВІЛ/СНІД на сайті, зазначеному на картці? (респондентам демонструвалася картка з назвою Загальнонаціональної гарячої лінії з питань ВІЛ/СНІД, номером телефону 0800500451 та адресою Інтернет-сайту helpme.com.ua)

% серед тих, хто чув про Загальнонаціональну гарячу лінію з питань ВІЛ/СНІД

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропет- ровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Так	2016	29%	20%↓	29%	33%
	2015	35%	58%		46%
Ні	2016	71%	80%↑	71%	67%
	2015	65%	42%		54%
N	2016	639	142	106	198
	2015	517	105		183

2 Знання про ВІЛ

Більше половини (58%) українців вважають, що дуже добре або досить добре поінформовані про ВІЛ/СНІД. 27% вважають, що поінформовані погано, і 6% – що взагалі не знають про це. Частка тих, хто гадав, що вони зовсім не поінформовані про ВІЛ/СНІД скоротилася у порівнянні з 2015 роком, коли вона становила 9%.

Процент поінформованих респондентів є значуще вищим серед Молоді (69%), а також серед жителів Дніпропетровської області (80%). Серед населення Запорізької області таких 57%.

Рисунок 2.1

Наскільки добре Ви загалом інформовані про ВІЛ/СНІД?

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Дуже добре інформований(а)	2016	9% ↓	11%	3%	12%
	2015	12%	16%		15%
	2014	11%	11%		12%
Досить добре інформований(а)	2016	49%	69% ↑	54%	57%
	2015	47%	39% ↓		54%
	2014	44%	56%		56%
Досить погано інформований(а)	2016	27%	14% ↓	28%	20%
	2015	25%	23%		23%
	2014	27%	26%		22%
Зовсім не інформований(а)	2016	6% ↓	1%	11%	4%
	2015	9%	8% ↑		3%
	2014	10%	1%		2%
Не знаю	2016	8%	5%	3%	7%
	2015	7%	14% ↑		5%
	2014	8%	7%		8%
N	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

74% українців чули або бачили яку-небудь інформацію про ВІЛ/СНІД протягом останнього року (у 2015 році таких було 76%). Найбільш поширеним джерелом інформації для всіх українців залишається телебачення (56%).

Серед Молоді інформацію про ВІЛ/СНІД протягом останнього року отримували 83%. Основними джерелами такої інформації для Молоді є телебачення (55%), зовнішня реклама/білборди (28%), Інтернет, крім соціальних медіа (28%). 19% Молоді отримали таку інформацію в школах і 7% – в університетах.

Серед населення Дніпропетровської області 94% отримували інформацію про ВІЛ/СНІД протягом останнього року, що значуще більше, ніж у 2015 році (79%). Зокрема, значуще зросла, у порівнянні з 2015 роком, частка людей, які отримували інформацію про ВІЛ/СНІД з телебачення (82% у 2016 р. та 57% у 2015 р.), зовнішньої реклами/білбордів (71% у 2016 р. та 44% у 2015 р.), брошур/листівок (30% у 2016 р. та 15% у 2015 р.), Інтернету, крім соціальних мереж (19% у 2016 р. та 10% у 2015 р.), від працівників закладів здоров'я (18% у 2016 р. та 8% у 2015 р.), на роботі (14% та 5% відповідно), у громадському транспорті (13% та 8% відповідно).

Серед населення Запорізької області тільки 68% отримували інформацію про ВІЛ/СНІД протягом останнього року. Найбільш згадуваним джерелом інформації є телебачення (61%). Інші джерела інформації називалися значуще рідше.

Рисунок 2.2 (продовження на наступній сторінці)

Тепер я попрошу Вас пригадати, звідки ви отримували інформацію про ВІЛ та СНІД.

Скажіть, будь ласка, де Ви будь-що чули або бачили про ВІЛ/СНІД за останній рік?

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

Графік включає джерела, що складають принаймні 5% відповідей хоча б в одній з цільових груп

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Телебачення	2016	56%	82%↑	61%	55%
	2015	56%↓	57%↓		53%↓
	2014	68%	74%		67%
Зовнішня реклама/ білборди	2016	21%↓	71%↑	8%	28%
	2015	25%	44%		36%
	2014	26%	45%		32%
Інтернет (не соціальні медіа)	2016	15%	19%↑	10%	28%
	2015	13%	10%		25%
	2014	14%	14%		27%
Журнали/газети	2016	12%↓	13%	11%	12%
	2015	16%↓	11%↓		17%
	2014	22%	33%		21%
Брошури/листівки	2016	12%↓	30%↑	6%	16%
	2015	16%	15%↓		16%
	2014	14%	29%		17%
Друзі	2016	12%	21%	5%	18%↑
	2015	9%	17%		11%
	2014	11%	12%		17%
Лікар/інший працівник сфери охорони здоров'я	2016	10%	18%↑	4%	12%
	2015	9%	8%		9%
	2014	10%	7%		13%
Радіо	2016	9%	8%↓	10%	9%
	2015	11%↓	15%		10%
	2014	17%	19%		13%
Громадський транспорт (тролейбус, автобус, поїзд)	2016	8%↑	13%	6%	10%
	2015	6%	8%		5%
	2014	6%	12%		8%
На роботі	2016	7%	14%↑	1%	5%
	2015	6%↓	5%↓		3%
	2014	8%	14%		6%
Соціальні медіа	2016	6%	8%	7%	11%
	2015	9%↑	9%		12%
	2014	6%	9%		10%
N	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

Рисунок 2.2 (початок на попередній сторінці)

Продовження

Тепер я попрошу Вас пригадати, звідки ви отримували інформацію про ВІЛ та СНІД.
Скажіть, будь ласка, де Ви будь-що чули або бачили про ВІЛ/СНІД за останній рік?

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

Графік включає джерела, що складають принаймні 5% відповідей хоча б в одній з цільових груп

		Населення України	Дніпропет- ровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Школа	2016	5% ↓	10%	8%	19%
	2015	7%	7%		23%
	2014	5%	6%		23%
Акції, що проводилися в місті	2016	4% ↓	8%	1%	6%
	2015	8% ↑	5%		10%
	2014	5%	8%		7%
Партнер чи чоловік/дружина	2016	4%	7%	2%	5%
	2015	3%	5%		2%
	2014	3%	3%		2%
Лекції	2016	4%	5%	3%	10%
	2015	4%	4%		10%
	2014	3%	4%		8%
Інші родичі	2016	3%	8% ↑	1%	3%
	2015	2%	3%		2%
	2014	3%	6%		3%
Батьки	2016	3%	4%	1%	9%
	2015	4% ↑	3%		9%
	2014	1%	2%		5%
Кишенькові календарі, настільні календарі, постери	2016	3%	4%	1%	5%
	2015	2%	1%		2%
	2014	2%	1%		3%
Університет	2016	2%	3%	2%	7%
	2015	4% ↑	2%		11%
	2014	2%	3%		9%
Не пам'ятаю	2016	16% ↑	5%	5%	10%
	2015	14%	5%		11% ↑
	2014	8%	6%		6%
Не отримував інформацію про ВІЛ/СНІД протягом останнього року	2016	10%	1%	27%	7%
	2015	10% ↓	16% ↑		4% ↓
	2014	13%	8%		10%
N	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

Більше половини володіють наступною інформацією про ВІЛ:

- Можна інфікуватися ВІЛ і не знати про це (85% респондентів вважають твердження правильним; ця частка значуще зросла у порівнянні з 2015 роком, коли вона становила 82%);
- Використання презервативів значуще зменшує ризик інфікування ВІЛ (80%, що значуще більше у порівнянні з 2015 роком, коли ця частка становила 76%);
- Зараз немає ліків, які б цілковито вилікували від ВІЛ-інфекції і СНІДу (74%);
- Здорова на вигляд людина може мати ВІЛ (71%);
- Якщо людина не вживає наркотики, це не означає, що вона може не турбуватися про ВІЛ/СНІД (61%).

Близько третини опитаних (35%) знають, що ВІЛ – це не смертний вирок; 30% знають, що ВІЛ-позитивна жінка може народити здорову дитину; 29% знають, що ВІЛ-позитивні люди сьогодні забезпечуються необхідними ліками та можуть жити нормальним життям.

66% українців вважають, що чоловік, який носить із собою презервативи, не матиме поганої репутації; 56% українців вважають так само і щодо жінок, які носять з собою презервативи.

Серед Молоді значуще зросла частка тих, хто знає, що можна інфікуватися ВІЛ і не знати про це (з 83% до 89%); немає ліків, які б повністю вилікували від ВІЛ (з 69% до 77%); здорова на вигляд людина може мати ВІЛ (з 71% до 77%); інфікування ВІЛ – це не смертний вирок (з 35% до 42%); ВІЛ-позитивна жінка може народити здорову дитину (з 26% до 33%).

Серед населення Дніпропетровської області значуще зросла частка респондентів, які знають, що можна інфікуватися ВІЛ і не знати про це (з 87% до 95%); немає ліків, які можуть повністю вилікувати від ВІЛ (з 72% до 88%); здорова на вигляд людина може бути ВІЛ-позитивною (з 66% до 84%); якщо людина не вживає наркотики, це не означає, що їй можна не боятися ВІЛ (з 57% до 70%); ВІЛ – це не смертний вирок (з 27% до 55%); ВІЛ-позитивна жінка може народити здорову дитину (з 30% до 40%). Також зросла частка тих, хто згоден, що чоловік або жінка, які носять презерватив, не матимуть поганої репутації (з 67% до 80% щодо чоловіків та з 60% до 73% щодо жінок).

Рисунок 2.3

Зараз я зачитаю Вам кілька тверджень про ВІЛ/СНІД. Скажіть, будь ласка, щодо кожного з них, чи вважаєте Ви його правильним або неправильним. Якщо Ви не впевнені щодо будь-якого з тверджень, будь ласка, скажіть мені про це.

% усіх респондентів, які дали правильну відповідь

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Можна інфікуватись ВІЛ і не знати про це [ТАК]	2016	85% ↑	95% ↑	89%	89% ↑
	2015	82%	87%		83%
	2014	84%	81%		85%
Використання презервативів значно знижує ризик інфікування ВІЛ [ТАК]	2016	80% ↑	80%	91%	88%
	2015	76%	75%		84%
	2014	76%	78%		81%
Сьогодні немає ліків, які б повністю вилікували від ВІЛ-інфекції і СНІДу [ТАК]	2016	74%	88% ↑	90%	77% ↑
	2015	71%	72%		69%
	2014	69%	74%		70%
Здорова на вигляд людина може бути ВІЛ-інфікованою [ТАК]	2016	71%	84% ↑	69%	77% ↑
	2015	69%	66%		71%
	2014	69%	71%		72%
У чоловіка, про якого відомо, що він носить із собою презервативи, буде погана репутація [НІ]	2016	66%	80% ↑	65%	75%
	2015	67%	67%		73%
	2014	67%	68%		71%
Якщо людина не вживає наркотики, їй можна не боятися ВІЛ /СНІДу [НІ]	2016	61%	70% ↑	54%	67%
	2015	59%	57% ↓		62%
	2014	59%	67%		65%
У жінки, про яку відомо, що вона носить із собою презервативи, буде погана репутація [НІ]	2016	56%	73% ↑	34%	65%
	2015	58%	60%		63%
	2014	58%	58%		64%
Інфікування ВІЛ - це смертний вирок [НІ]	2016	35%	55% ↑	22%	42% ↑
	2015	34%	27%		35%
	2014	33%	36%		37%
ВІЛ-інфікована жінка може народити здорову дитину [ТАК]	2016	30%	40% ↑	18%	33% ↑
	2015	34%	30%		26%
	2014	-	-		-
Люди, які живуть з ВІЛ, забезпечуються лікуванням і мають можливість сьогодні жити нормальним життям [ТАК]	2016	29%	39%	23%	34%
	2015	37% ↑	42% ↑		42% ↑
	2014	24%	28%		27%
N	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

Головною причиною поширення ВІЛ, на думку переважної більшості, є:

- поширеність торгівлі наркотиками (75%);
- поширеність проституції (74%);
- поширеність гомосексуальних зв'язків (66%);
- переконання людей, що ризик інфікування ВІЛ їх не стосується (56%).

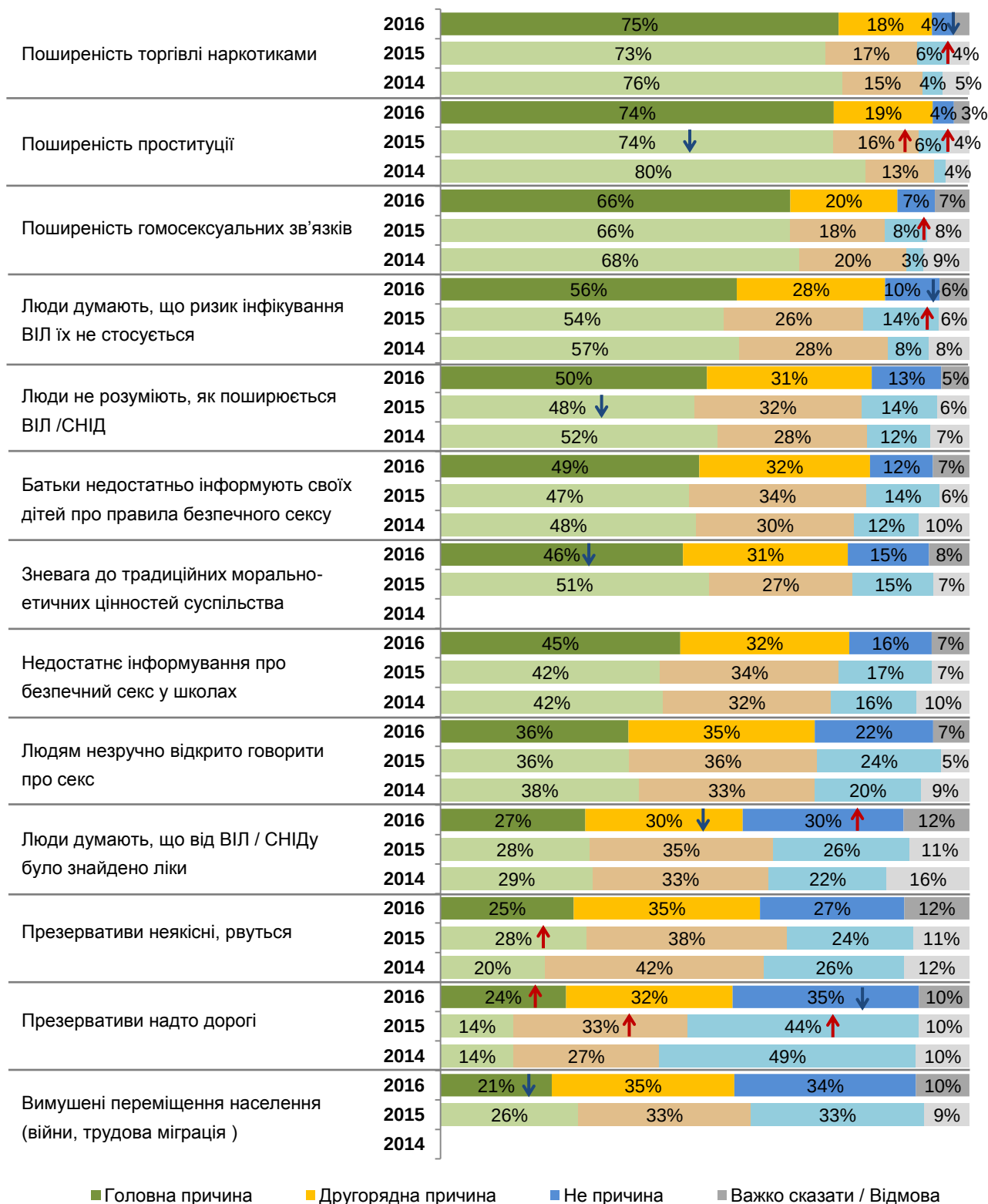
Серед Молоді, а також серед жителів Дніпропетровської та Запорізької областей також саме ці фактори найчастіше називали головними причинами поширення ВІЛ.

Рисунок 2.4

Я зачитаю Вам кілька тверджень про причини поширення ВІЛ/СНІДУ в Україні. Щодо кожного твердження скажіть, будь ласка, чи є це головною причиною, другорядною або взагалі не є причиною поширення ВІЛ/СНІДУ в Україні?

% усіх респондентів, населення України: N 2016 = 1729, N 2015 = 1502, N 2014 = 1479

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

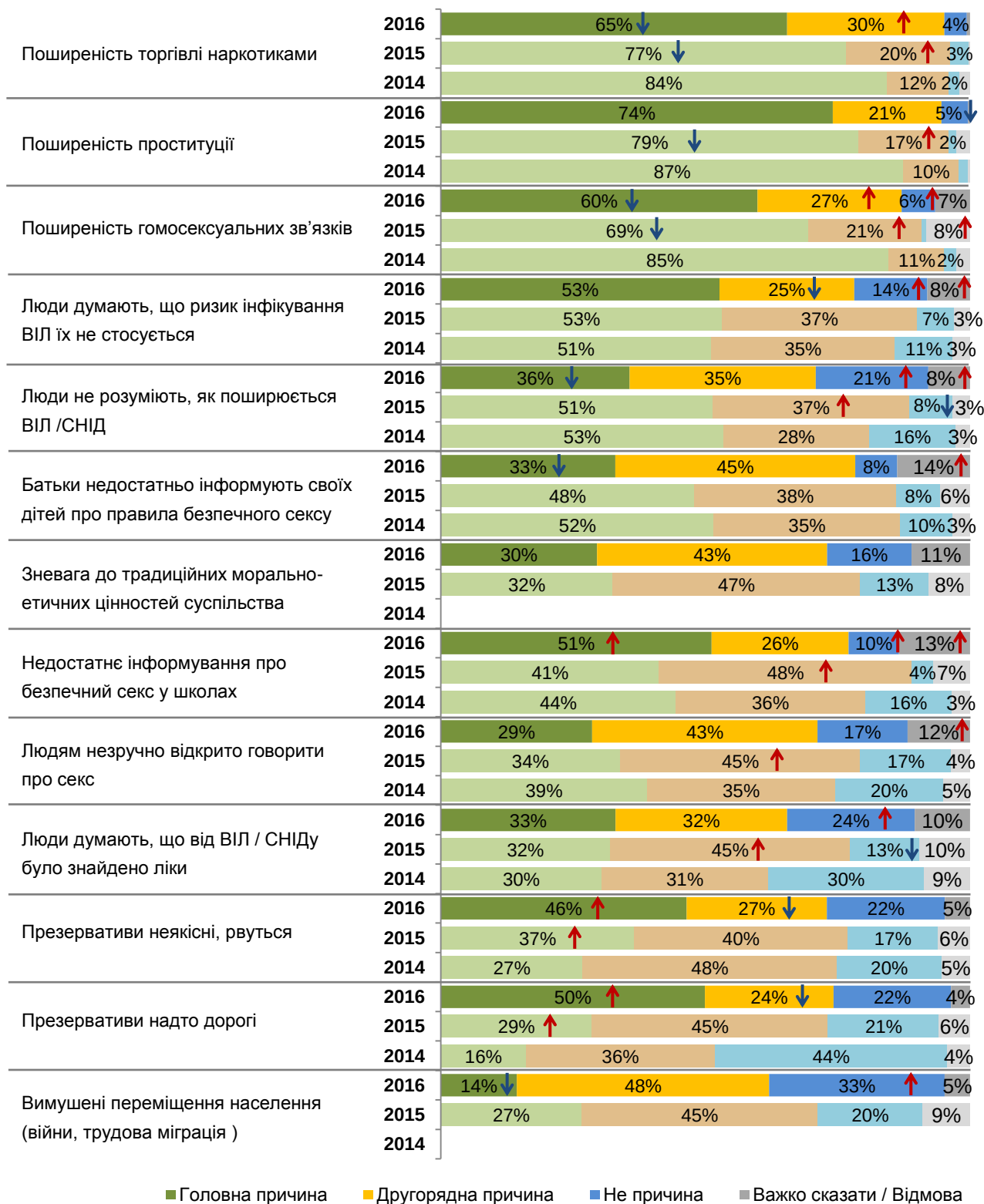
■ Головна причина ■ Другорядна причина ■ Не причина ■ Важко сказати / Відмова

Рисунок 2.5

Я зачитаю Вам кілька тверджень про причини поширення ВІЛ/СНІДУ в Україні. Щодо кожного твердження скажіть, будь ласка, чи є це головною причиною, другорядною або взагалі не є причиною поширення ВІЛ/СНІДУ в Україні?

% усіх респондентів: Дніпропетровська область: 2016 N=325, 2015 N=340, 2014 N=321

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

■ Головна причина ■ Другорядна причина ■ Не причина ■ Важко сказати / Відмова

Рисунок 2.6

Я зачитаю Вам кілька тверджень про причини поширення ВІЛ/СНІДу в Україні. Щодо кожного твердження скажіть, будь ласка, чи є це головною причиною, другорядною або взагалі не є причиною поширення ВІЛ/СНІДу в Україні?

% усіх респондентів: Запорізька обл.: 2016 N=293

Символами «» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

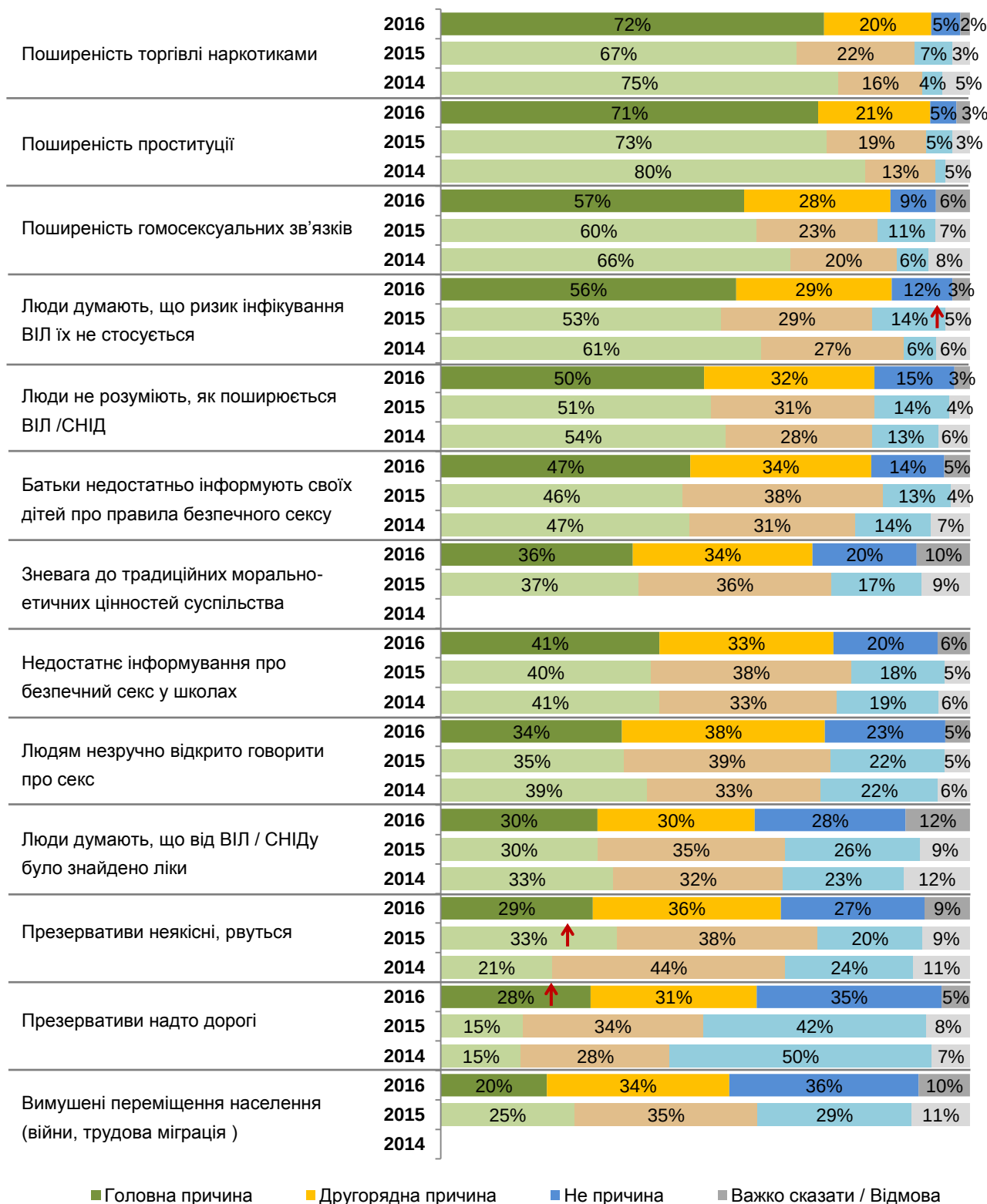

Рисунок 2.7

Я зачитаю Вам кілька тверджень про причини поширення ВІЛ/СНІДУ в Україні. Щодо кожного твердження скажіть, будь ласка, чи є це головною причиною, другорядною або взагалі не є причиною поширення ВІЛ/СНІДУ в Україні?

% усіх респондентів: Молодь (15-24): 2016 N=446, 2015 N=403, 2014 N=411

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

Більшість українців знають шляхи передачі ВІЛ. Найвищий рівень обізнаності спостерігається щодо таких шляхів передачі:

- Переливання інфікованої крові (93% українців знають про цей шлях передачі ВІЛ; показник зріс порівняно з 2015 роком, коли він становив 90%);
- Через спільне використання голки для ін'єкцій (93%; показник зріс порівняно з 2015 р., коли він становив 90%);
- Через контакт «кров у кров» з ВІЛ-позитивною людиною (93%; показник зріс порівняно з 2015 р., коли він становив 90%);
- Через вагінальний секс без використання презерватива (85%).

Порівняно з 2015 роком зросла кількість тих, кому відомо про передачу ВІЛ від ВІЛ-позитивної матері до дитини (70% у 2016 році та 64% у 2015 році).

Зменшилася часта людей, які знають, що ВІЛ передається при користуванні чужими засобами для гоління та зубними щітками (з 75% у 2015 р. до 70% у 2016 р.)

Серед Молоді рівень знання щодо шляхів передачі ВІЛ порівняно з 2015 роком значуще не змінився: найчастіше респонденти цієї групи називали такі шляхи, як переливання інфікованої крові (94%), спільне користування шприцями і голками для ін'єкцій (93%), контакти «кров у кров» (93%).

Серед населення Дніпропетровської області значуще зросла частка тих, хто знає про такі шляхи інфікування ВІЛ, як незахищений вагінальний секс (94% у 2016 р. проти 78% у 2015 р.), інфікування під час пірсингу чи татуювання (89% та 73% відповідно), незахищений оральний секс (71% та 60% відповідно).

Серед мешканців Запорізької області найбільше обізнані про інфікування ВІЛ шляхом незахищеного вагінального сексу (97%), через контакти «кров у кров» (93%) та при анальному сексі без використання презерватива (91%).

Рисунок 2.8

Які шляхи інфікування ВІЛ ви вважаєте можливими, а які – неможливими?

Можливі шляхи інфікування

% усіх респондентів: частка тих, хто вважає наступні шляхи інфікування ВІЛ можливими

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропет- ровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
При переливанні інфікованої крові	2016	93% ↑	96%	90%	94%
	2015	90%	99% ↑		93%
	2014	89%	95%		88%
Спільне користування шприцами і голками для ін'єкцій	2016	93% ↑	95% ↑	90%	93%
	2015	90% ↑	89%		91%
	2014	87%	90%		86%
Через кров інфікованого при будь-яких контактах «кров у кров»	2016	93% ↑	94%	93%	93%
	2015	90%	97% ↑		89%
	2014	88%	88%		83%
Вагінальний секс без використання презерватива	2016	85%	94% ↑	97%	86%
	2015	84% ↑	78% ↓		82%
	2014	80%	90%		78%
Під час пірсингу і татуювання	2016	83%	89% ↑	84%	83%
	2015	81%	73% ↓		86%
	2014	80%	82%		81%
Анальний секс без використання презерватива	2016	75%	75%	91%	76%
	2015	74% ↑	71% ↓		73%
	2014	66%	83%		66%
При користуванні чужими засобами для гоління, зубними щітками	2016	70% ↓	66%	69%	70%
	2015	75%	66%		76%
	2014	76%	72%		74%
Від ВІЛ-інфікованої матері до дитини	2016	70% ↑	78%	73%	65%
	2015	64% ↓	84%		63% ↑
	2014	75%	83%		75%
Оральний секс без використання презерватива	2016	65%	71% ↑	88%	69%
	2015	65% ↑	60% ↓		63%
	2014	54%	82%		55%
N	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

Для цілей кампанії найважливішим є знання тих шляхів інфікування, що безпосередньо пов'язані з ризикованою поведінкою громадян, – незахищеним сексом або спільним користуванням гострими предметами (те, що громадяни знають, що можна інфікуватись ВІЛ через переливання крові або контакти «кров у кров», або при народженні дитини, ніяк не впливає на їхню поведінку). Відповідно, були визначені частки представників цільових груп, які знають про всі шляхи інфікування, що пов'язані з ризикованою поведінкою.

Серед населення України частка тих, хто знає про всі шляхи інфікування, що пов'язані з ризикованою поведінкою, становить 44%.

Серед Молоді частка тих, хто знає всі шляхи інфікування, становить 44%.

Серед жителів Дніпропетровської області частка тих, хто знає про всі шляхи інфікування, зросла з 37% до 50%.

Серед жителів Запорізької області частка цих респондентів складає 54%.

Рисунок 2.9

Які шляхи інфікування ВІЛ ви вважаєте можливими, а які – неможливими?

Можливі шляхи інфікування, що пов'язані з ризикованою поведінкою громадян

% усіх респондентів: частка тих, хто вважає наступні шляхи інфікування ВІЛ можливими

Символами «↑↓» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

Знання шляхів інфікування, пов'язаних з ризиковою поведінкою - % респондентів, які вважають всі зазначені шляхи інфікування можливими

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Спільне користування шприцями і голками для ін'єкцій	2016	93% ↑	95% ↑	90%	93%
	2015	90% ↑	89%		91%
	2014	87%	90%		86%
Вагінальний секс без використання презерватива	2016	85%	94% ↑	97%	86%
	2015	84% ↑	78% ↓		82%
	2014	80%	90%		78%
Під час пірсингу і татуювання	2016	83%	89% ↑	84%	83%
	2015	81%	73% ↓		86%
	2014	80%	82%		81%
Анальний секс без використання презерватива	2016	75%	75%	91%	76%
	2015	74% ↑	71% ↓		73%
	2014	66%	83%		66%
При користуванні чужими засобами для гоління, зубними щітками	2016	70% ↓	66%	69%	70%
	2015	75%	66%		76%
	2014	76%	72%		74%
Оральний секс без використання презерватива	2016	65%	71% ↑	88%	69%
	2015	65% ↑	60% ↓		63%
	2014	54%	82%		55%
Знання шляхів інфікування, пов'язаних з ризиковою поведінкою (% тих, хто знає всі шляхи)	2016	44%	50% ↑	54%	44%
	2015	46% ↑	37% ↓		44%
	2014	37%	50%		37%
N	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

Щодо хибних стереотипів стосовно передачі ВІЛ, 32% українців помилково вважають, що можна інфікуватися ВІЛ, якщо проходити лікування у лікарському кабінеті, в якому також проходять лікування ВІЛ-позитивні пацієнти; 24% вважають, що можна інфікуватися, якщо пити з однієї склянки з ВІЛ-позитивною людиною. У порівнянні з 2015 роком, скоротилася частка тих, хто вважає, що інфікуватися можна через укуси комарів (з 28% у 2015 році до 23% у 2016 році), користуючись разом з ВІЛ-позитивними туалетом, лазнею, басейном, сауною (з 26% до 21% відповідно).

Серед жителів Дніпропетровщини зменшилася частка тих, хто вважає, що можна інфікуватися ВІЛ, якщо проходити лікування з ВІЛ-позитивною людиною у одному кабінеті (з 29% до 11%), якщо пити з однієї склянки з ВІЛ-позитивною людиною (з 23% до 11%), якщо користуватись разом з ВІЛ-позитивною людиною спільним туалетом, лазнею, басейном, сауною (з 25% до 15%), спільним рушником, мочалкою, милом (з 25% до 8%), через поцілунок (з 17% до 5%), спільно приймаючи їжу (з 20% до 5%), проживаючи з ВІЛ-позитивною людиною в одному приміщенні (з 21% до 7%), через чхання чи кашель (з 15% до 4%), якщо їсти їжу, приготовану ВІЛ-позитивною людиною (з 12% до 6%).

Рисунок 2.10

Які шляхи інфікування ВІЛ ви вважаєте можливими, а які – неможливими?

Неможливі шляхи інфікування

% усіх респондентів: частка тих, хто вважає, що наступні шляхи інфікування ВІЛ можливі

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропет- ровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Якщо проходити лікування в кабінеті лікаря, де також проходять лікування ВІЛ-інфіковані пацієнти	2016	32%	11% ↓	25%	30%
	2015	34%	29% ↑		33%
	2014	32%	16%		27%
Якщо пити із однієї склянки з ВІЛ- інфікованою людиною	2016	24%	11% ↓	21%	23%
	2015	26%	23%		20%
	2014	22%	25%		22%
Через укуси комара	2016	23% ↓	14%	22%	21%
	2015	28%	16%		28% ↑
	2014	24%	22%		18%
Використовуючи той самий туалет/лазню/басейн або сауну, що й інфікована людина	2016	21% ↓	15% ↓	16%	19%
	2015	26% ↑	25%		24%
	2014	20%	28%		20%
Через спільне користування рушником, мочалкою, милом	2016	21%	8% ↓	13%	18%
	2015	22%	25%		20%
	2014	19%	29%		17%
Через поцілунок	2016	19%	5% ↓	16%	19%
	2015	20%	17%		17%
	2014	19%	15%		16%
Якщо приймати їжу спільно з ВІЛ- інфікованою людиною	2016	16%	5% ↓	14%	17%
	2015	16%	20%		17%
	2014	18%	23%		15%
Живучи в одному приміщенні з ВІЛ- інфікованою людиною	2016	15%	7% ↓	12%	14%
	2015	18%	21%		17%
	2014	18%	20%		15%
Через чхання чи кашель	2016	13%	4% ↓	9%	14%
	2015	12%	15%		11%
	2014	11%	16%		8%
Якщо з'їсти їжу, приготовану ВІЛ- інфікованою людиною	2016	12%	6% ↓	6%	12%
	2015	11%	12%		9%
	2014	9%	13%		8%
Через дотики чи обійми	2016	6%	3% ↓	9%	8%
	2015	5%	2% ↓		5%
	2014	6%	8%		4%
N	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

На думку більшості населення, найкращим способом запобігти ВІЛ-інфікуванню є сексуальні стосунки тільки з постійним і надійним партнером, який не має інших сексуальних партнерів (89% українців назвали це одним із способів зменшення ризику інфікування). Також 81% вважає, що використання презервативів при кожному статевому акті є ефективним способом захисту. Для 38% умовою зниження ризику передачі ВІЛ є відмова від анального сексу.

Серед Молоді зросла частка тих, хто вважає, що постійне використання презерватива зменшить ризик ВІЛ-інфікування (з 79% у 2015 році до 88% у 2016 році).

Зменшилася частка тих, хто не вважає використання презерватива надійним засобом запобігання ВІЛ-інфікуванню: у 2015 році таких було 11%, а у 2016 році – 8%. Також ця частка зменшилася серед Молоді (з 13% до 6% відповідно) та серед жителів Дніпропетровської області (з 8% до 3% відповідно).

Рисунок 2.11

Чи можливо знизити ризик передачі ВІЛ, якщо ...

Можливі методи зменшення ризику

% усіх респондентів:

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України		Дніпропетровська обл.		Запорізька обл.		Молодь (15-24)	
		Ні	Так	Ні	Так	Ні	Так	Ні	Так
Мати статеві контакти лише з одним вірним неінфікованим партнером, у якого немає інших партнерів	2016	4%	89%	1%	97%	3%	93%	4%	91%
	2015	5%↑	90%	0%	98%↑			6%↑	88%
	2014	3%	91%	3%	94%			2%	88%
Постійно використовувати презервативи	2016	8%↓	81%	3%↓	90%	4%	89%	6%↓	88%↑
	2015	11%↑	80%	8%	87%			13%↑	79%↓
	2014	5%	82%	4%	90%			4%	85%
Відмовитися від анального сексу	2016	32%	38%	23%	49%	54%	26%	32%	38%
	2015	33%↑	37%	23%	44%↓			34%	36%
	2014	28%	38%	22%	55%			28%	38%
N	2016	1729		325		293		446	
	2015	1502		340				403	
	2014	1479		321				411	

Серед населення збільшилася частка тих, хто вважає, що ризик ВІЛ-інфікування не зменшують: використання гормональних контрацептивів (з 53% у 2015 році до 58% у 2016 році), використання сперміцидів під час сексуальних контактів (з 37% до 43% відповідно), сексуальні контакти з людьми, які запевнили, що вони не мають ВІЛ-інфекції (з 36% до 41% відповідно).

У Дніпропетровській області зросла частка тих, хто вважає, що якщо мати сексуальні контакти лише з тими людьми, які сказали, що вони ВІЛ-негативні, це зменшить ризик ВІЛ-інфікування (з 63% у 2015 році до 78% у 2016 році).

Рисунок 2.12

Чи можливо зменшити ризик передачі ВІЛ, якщо...

Хибні методи зменшення ризику

% усіх респондентів:

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України		Дніпропетровська обл.		Запорізька обл.		Молодь (15-24)	
		Ні	Так	Ні	Так	Ні	Так	Ні	Так
Використовувати гормональні контрацептиви	2016	↑58%	13%↓	↑56%	10%↓	77%	7%	56%	17%
	2015	53%	19%	46%	18%↓			↑56%	19%
	2014	50%	15%	51%	27%			45%	18%
Практикувати проникаючий сексуальний контакт без сім'явиверження	2016	51%	19%↓	40%	33%	57%	21%	49%	23%
	2015	46%	24%	↓31%	40%↑			44%	24%
	2014	44%	21%	44%	28%			39%	23%
Використовувати сперміциди під час сексуального контакту	2016	↑43%	15%↓	↑40%	23%	60%	11%	39%	18%
	2015	37%	20%↑	23%	25%			37%	22%
	2014	36%	16%	31%	26%			36%	16%
Мати сексуальні контакти лише з тими людьми, які сказали Вам, що вони ВІЛ-негативні	2016	↑41%	38%↓	↓12%	78%↑	64%	21%	42%	41%
	2015	↑36%	46%	20%	63%			34%	51%
	2014	32%	43%	14%	71%			29%	44%
N	2016	1729		325		293		446	
	2015	1502		340				403	
	2014	1479		321				411	

Третина опитаних (34%) сказали, що вони не потребують додаткової інформації з питань ВІЛ/СНІДу. Серед Молоді тих, кому не потрібна додаткова інформація про ВІЛ/СНІД, – 23%, серед жителів Дніпропетровської області – 30%. Найбільше таких – серед жителів Запорізької області (44%).

Ті, хто потребує інформації про ВІЛ/СНІД, найчастіше вказували на необхідність отримати інформацію про особисті заходи профілактики ВІЛ (27%). 19% хотіли б отримати додаткову інформацію про тестування на ВІЛ та роз'яснення щодо результатів тесту, ще 17% - інформацію про лікування ВІЛ і людей, що живуть з ВІЛ.

Рисунок 2.13

Якого роду інформацію про проблему ВІЛ/СНІДу Ви бажали би отримувати в майбутньому.

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропет- ровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Отримувати інформацію про особисті заходи профілактики ВІЛ	2016	27%	32%↑	24%	22%↑
	2015	27%	17%		32%
Отримувати інформацію про тестування на ВІЛ та роз'яснення щодо результатів тесту	2016	19%↓	30%↑	32%	22%
	2015	23%	19%		27%
Отримувати інформацію про лікування ВІЛ і людей, що живуть з ВІЛ	2016	17%↓	21%	27%	21%
	2015	21%	17%		20%
Отримувати іншу інформацію про ВІЛ/СНІД	2016	10%↓	11%	16%	12%
	2015	14%	9%		15%
Не потрібно жодної додаткової інформації про ВІЛ/ СНІД	2016	34%	30%	44%	23%
	2015	32%	28%		21%
Важко відповісти	2016	19%↑	10%↓	2%	22%
	2015	14%	26%		16%
N	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403

3 Ставлення до ВІЛ

У 2016 році населення найбільше непокоїть через такі загрози для здоров'я, як серцево-судинні захворювання (24%) та онкологічні захворювання (20%). Проте занепокоєння, пов'язане з цими захворюваннями, зменшилося порівняно з минулим роком. ВІЛ/СНІД непокоїть кожного десятого українця (10%).

Приблизно кожен десятий (11%) респондент сказав, що не переймається загрозами для здоров'я. Найбільше таких – серед Молоді (25%).

Рисунок 3.1

Яка з цих загроз для здоров'я непокоїть Вас найбільше?

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Серцево-судинні захворювання	2016	24% ↓	17% ↓	27%	8%
	2015	31% ↑	29%		8%
	2014	21%	20%		5%
Онкологічні захворювання	2016	20% ↓	33%	33%	19%
	2015	29%	37%		27% ↑
	2014	26%	38%		19%
ВІЛ/СНІД	2016	10% ↓	11%	14%	17%
	2015	10% ↓	13% ↓		16% ↓
	2014	16%	21%		32%
Інфекції, що передаються статевим шляхом, крім ВІЛ	2016	5%	4%	2%	7%
	2015	4%	6%		8%
	2014	4%	6%		4%
Дорожньо-транспортні пригоди	2016	4%	2%	3%	3%
	2015	3%	3%		4%
	2014	3%	4%		3%
Надлишкова вага	2016	3%	3%	2%	3%
	2015	2%	2%		3%
	2014	3%	4%		3%
Депресія	2016	2%	2%	3%	3%
	2015	3%	0%		2%
	2014	3%	2%		3%
Інше	2016	1%	1%	2%	0%
	2015	2%	1%		1%
	2014	3%	0%		3%
Не турбують загрози для здоров'я	2016	11%	6%	10%	25%
	2015	10%	3%		21%
	2014	12%	1%		21%
Важко відповісти	2016	19% ↑	22% ↑	5%	16%
	2015	7%	7%		11%
	2014	9%	4%		8%
N	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

62% українців впевнені, що їм абсолютно не загрожує ризик інфікування ВІЛ або що цей ризик є малоюмовірним. Близько чверті опитаних (26%) вважають такий ризик реальним («абсолютно реальний», «цілком реальний» і «п'ятдесят на п'ятдесят»). 12% не відповіли на запитання.

Молодь оцінює ризик інфікування ВІЛ вище, ніж населення загалом (34% серед Молоді проти 26% серед населення загалом).

Рисунок 3.2

Наскільки великим є ризик того, що Ви особисто можете інфікуватися ВІЛ?

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропет- ровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Абсолютно реальний	2016	4%	2%	3%	6%
	2015	3%	3%		3%
	2014	2%	3%		3%
Цілком реальний	2016	7%	6%	13%	10%
	2015	7%	5% ↓		8%
	2014	7%	17%		6%
П'ятдесят на п'ятдесят	2016	15%	12%	12%	18%
	2015	12%	10%		16%
	2014	12%	15%		18%
Малоюмовірно	2016	30%	39% ↑	48%	32%
	2015	32%	29%		35%
	2014	35%	34%		37%
Мені це абсолютно не загрожує	2016	32%	30%	21%	22%
	2015	31%	33%		23%
	2014	31%	25%		18%
Не знаю	2016	12%	10% ↓	4%	14%
	2015	14%	19% ↑		16%
	2014	12%	6%		18%
N	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

Ті, хто не користується презервативами, оскільки мають постійного партнера, та ті, хто завжди користується презервативами, оцінюють свій ризик інфікування нижче, ніж ті, хто не завжди використовує презервативи (дані про використання презервативів див. Розділ №4).

Рисунок 3.3

Наскільки великим є ризик того, що ви особисто можете інфікуватися ВІЛ?

% респондентів, які: завжди користуються презервативами; користуються презервативами час від часу; не користуються презервативами, тому що мають одного постійного партнера.

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

Населення України

		Завжди користуються презервативами	Не завжди користуються презервативами	Не користуються презервативами, бо мають постій- ного партнера
Абсолютно реальний	2016	5%	6%	4%
	2015	3%	4%	3%
	2014	2%	4%	2%
Цілком реальний	2016	9%	13%	7%
	2015	6%	14%	8%
	2014	8%	10%	8%
П'ятдесят на п'ятдесят	2016	17%	24%	15%
	2015	20%	19%	14%
	2014	25%	17%	10%
Малоймовірно	2016	37%	34%	32%
	2015	42%	39%	38%
	2014	41%	41%	44%
Мені це абсолютно не загрожує	2016	20%	14%	34%
	2015	22%↑	11%	27%
	2014	13%	15%	27%
Не знаю	2016	13%	10%	8%
	2015	7%	12%	11%
	2014	11%	13%	9%
N	2016	223	372	433
	2015	195	316	339
	2014	200	326	357

Більшість тих, хто вважає, що їм загрожує ризик ВІЛ-інфікування, кажуть, що знають, як убезпечити себе, але в житті може будь-що трапитися (63%). 13% респондентів зізнаються, що не завжди можуть вживати заходи безпеки (хоч і знають про них), а 12% не знають, як себе убезпечити.

Серед Молоді, приблизно кожен п'ятий (20%) серед тих, хто вважає реальним ризик ВІЛ-інфікування, сказав, що не завжди виходить вживати заходів безпеки.

У Дніпропетровській області зросла, у порівнянні з 2015 р., кількість тих, хто сказав, що знає, як убезпечити себе від ВІЛ і завжди вживає цих заходів, однак у житті будь-що може трапитися (87% у 2016 р. та 47% у 2015 р.).

У Запорізькій області 12% сказали, що знають про заходи профілактики ВІЛ, але не завжди їх дотримуються.

Рисунок 3.4

Чому Ви вважаєте, що існує реальний ризик?

% тих респондентів, які вважають, що ризик абсолютно реальний, цілком реальний або п'ятдесят на п'ятдесят

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропет- ровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Я знаю, як убезпечити себе від ВІЛ / СНІДу і завжди вживаю відповідні заходи, але в житті будь-що може трапитися	2016	63%	87% ↑	86%	62%
	2015	62%	47%		57%
	2014	67%	66%		70%
Я знаю, як убезпечити себе від ВІЛ/ СНІДу, але в мене не завжди виходить вживати заходів безпеки	2016	13%	5%	12%	20%
	2015	16%	11%		19%
	2014	13%	16%		16%
Я не знаю, як убезпечити себе від ВІЛ / СНІДу	2016	12%	4% ↓	1%	7%
	2015	13%	32% ↑		16%
	2014	9%	11%		9%
Інше	2016	4%	2%	1%	2%
	2015	2%	2%		3%
	2014	2%	2%		0%
Важко відповісти	2016	9%	2%	0%	9%
	2015	5%	5%		6%
	2014	7%	1%		5%
N	2016	466	73	86	146
	2015	333	71		101
	2014	369	115		120

Ті з українців, хто думає, що ризик інфікуватися малоймовірний, базують свою думку на таких фактах: вони мають одного постійного статевго партнера, якому довіряють (47%); вони не вживають наркотики (36%); не мають статевго партнера (23%); завжди користуються презервативом (7%).

Приблизно кожен четвертий (27%) не вірить, що інфікування може трапитися саме з ним.

Серед Молоді найбільш розповсюдженою причиною впевненості у відсутності ризику інфікування ВІЛ є невживання наркотиків (45%). У порівнянні з 2015 роком серед Молоді зменшилася частка тих, хто пояснює відсутність ризику ВІЛ-інфікування наявністю одного постійного партнера (45% у 2015 р. та 32% у 2016 р.).

У Дніпропетровській області порівняно з 2015 роком значуще збільшилася частка тих, хто пояснює відсутність ризику інфікування ВІЛ невживанням наркотиків (22% у 2015 р. та 36% у 2016 р.) та користуванням презервативів (3% у 2015 р. та 14% у 2016 р.).

Рисунок 3.5

Чому Ви вважаєте, що інфікування малоймовірне?

% респондентів, які вважають, що ризик малоймовірний або що інфікування їм абсолютно не загрожує

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропет- ровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
У мене один постійний статевий партнер, якому я довіряю	2016	47%	57%	48%	32%↓
	2015	47%↓	48%		45%
	2014	53%	58%		41%
Я не вживаю наркотиків	2016	36%	36%↑	43%	45%
	2015	34%	22%		40%
	2014	36%	27%		44%
Не вірю, що це може статися зі мною	2016	27%	24%	24%	26%
	2015	25%↑	24%↑		23%
	2014	20%	14%		19%
У мене нема статевго партнера	2016	23%	14%	29%	31%
	2015	21%	16%		23%
	2014	22%	22%		28%
Я завжди користуюсь презервативом	2016	7%	14%↑	4%	13%
	2015	9%	3%		18%
	2014	8%	8%		17%
Я вже занадто дорослий/старий для того, щоб інфікуватися	2016	1%	0%	1%	0%
	2015	1%	1%		0%
	2014	1%	1%		0%
Інше	2016	1%	1%	0%	0%
	2015	1%	0%		1%
	2014	0%	0%		0%
Важко відповісти	2016	4%	3%	5%	4%
	2015	5%	7%		4%
	2014	5%	6%		5%
N	2016	1070	218	196	239
	2015	944	205		232
	2014	930	180		218

Якби новий партнер запропонував секс без презерватива, 48% опитаних відмовилися б (цей показник значуще зріс у порівнянні з 2015 р, коли він становив 40%). Погодилися б на незахищений секс з новим партнером 6% опитаних. 23% сказали, що взагалі б не мали таких стосунків, ще 23% не знають, як би вони вчинили в такій ситуації.

Серед Молоді 54% не погодилися б на незахищений секс з новим партнером, а 11% погодилися б. 10% сказали, що ніколи б не мали таких стосунків.

Серед жителів Дніпропетровської області переважна більшість (76%) не погодилися б на пропозицію нового партнера щодо сексу без презерватива, натомість дали б свою згоду 5%.

У Запорізькій області 44% опитаних сказали, що вони б не погодилися на подібну пропозицію, а 9% - погодилися б.

Рисунок 3.6

Уявіть, що у Вас починаються стосунки, і ваш новий партнер пропонує секс без презерватива та не є впевненим у своєму ВІЛ-статусі. Ви би погодилися?

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропет- ровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Погодився(-лась) би	2016	6% ↓	5%	9%	11%
	2015	10% ↑	9%		10%
	2014	6%	8%		11%
Не погодився(-лась) би	2016	48% ↑	76% ↑	44%	54%
	2015	40%	39% ↓		52%
	2014	39%	55%		46%
Не знаю	2016	23%	8% ↓	24%	26%
	2015	26%	36% ↑		23%
	2014	25%	23%		29%
Ніколи б не мав(-ла) нових стосунків	2016	23%	11%	23%	10%
	2015	25% ↓	16%		15%
	2014	30%	15%		14%
N	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

У порівнянні з 2015 роком частка тих, хто не погодився б на секс без презерватива з новим партнером, збільшилася і серед жінок (42% у 2015 р. та 49% у 2016 р.), і серед чоловіків (38% у 2015 р. та 47% у 2016 р.). Серед жінок більше тих, хто сказав, що взагалі б не мали таких стосунків (27% проти 19% чоловіків). Натомість серед чоловіків більше тих, хто не знає, як вчинив би у такій ситуації (27% проти 20% жінок).

Рисунок 3.7

Уявіть, що у Вас починаються стосунки, і ваш новий партнер пропонує секс без презерватива та не є впевненим у своєму ВІЛ-статусі. Ви би погодилися?

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Жінки	Чоловіки
Погодився(-лась) би	2016	6% ↓	4% ↓	8% ↓
	2015	10% ↑	7%	12%
	2014	6%	5%	7%
Не погодився(-лась) би	2016	48% ↑	49% ↑	47% ↑
	2015	40%	42%	38%
	2014	39%	39%	39%
Не знаю	2016	23%	20%	27%
	2015	26%	22%	30%
	2014	25%	21%	30%
Ніколи б не мав(-ла) нових стосунків	2016	23%	27%	19%
	2015	25% ↓	29% ↓	20%
	2014	30%	36%	24%
N	2016	1729	940	789
	2015	1502	799	703
	2014	1479	784	695

Більше половини опитаних (57%) сказали, що вони би проявили ініціативу і запропонували використовувати презерватив з новим сексуальним партнером (показник значуще вищий, ніж у 2015 році, коли він становив 52%). Додатковий аналіз показав, що чоловіки і жінки демонструють однаковий рівень готовності взяти на себе таку ініціативу. Близько третини опитаних (34%) не знають, чи будуть проявляти ініціативу у подібних ситуаціях.

Серед Молоді частка тих, хто готовий запропонувати новому статевому партнеру використати презерватив, є значуще більшою, ніж серед населення загалом (74% проти 57%).

Серед жителів Дніпропетровської області у 2016 році значуще збільшилася частка тих, хто готовий запропонувати новому партнеру використовувати презерватив (76% у 2016 р. проти 54% у 2015 р.).

Серед жителів Запорізької області 62% запропонують новому сексуальному партнеру презерватив.

Рисунок 3.8

Уявіть, що Ви починаєте нові стосунки. Чи Ви би проявили ініціативу й запропонували використовувати презерватив?

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропет- ровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Так	2016	57% ↑	76% ↑	62%	74% ↑
	2015	52%	54% ↓		63%
	2014	52%	65%		67%
Ні	2016	9% ↓	5% ↓	5%	7%
	2015	15% ↑	17% ↑		12% ↑
	2014	11%	10%		6%
Не знаю	2016	34%	19% ↓	33%	19%
	2015	33%	29%		25%
	2014	37%	25%		27%
N	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

43% українців думають, що вони зможуть переконати свого нового партнера використовувати презерватив, натомість 12% вважають, що це буде важко. Трохи менше половини (45%) сказали, що не знають, чи вдасться їм переконати свого нового сексуального партнера використовувати презерватив.

Серед Молоді 59% впевнені у своїй здатності переконати нового партнера використовувати презерватив. Серед жителів Дніпропетровської області таких теж 59%, а серед жителів Запорізькою області – 66%.

Рисунок 3.9

Якби Ви хотіли переконати нового партнера використовувати презерватив на початку нових стосунків, наскільки легко або важко це було б зробити?

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Дуже легко	2016	18%	21% ↑	38%	23%
	2015	19% ↑	12% ↓		23%
	2014	15%	25%		18%
Доволі легко	2016	25%	38%	28%	36%
	2015	28%	33%		33%
	2014	25%	33%		31%
Доволі важко	2016	8%	4% ↓	4%	8%
	2015	9% ↑	12%		6%
	2014	5%	8%		6%
Дуже важко	2016	4%	0% ↓	3%	2%
	2015	3%	9%		3%
	2014	4%	6%		2%
Не знаю	2016	45%	37%	27%	32%
	2015	41% ↓	35%		35%
	2014	50%	27%		43%
N	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

Чоловіки більше впевнені у тому, що вони зможуть переконати свою нову партнерку використовувати презерватив, ніж жінки (56% чоловіків та 46% жінок сказали, що їм дуже або доволі легко буде переконати в цьому свого партнера). Серед жінок значуще більше тих, хто не знає, чи вдасться їм переконати своїх нових сексуальних партнерів використовувати презерватив (43% серед жінок та 34% серед чоловіків).

Рисунок 3.10

Якби Ви хотіли переконати нового партнера використовувати презерватив на початку нових стосунків, наскільки легко або важко це було б зробити?

% усіх респондентів

Символами « » позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Жінки	Чоловіки
Дуже легко	2016	 18%	 18%	 27%
	2015	 19%	 16%	 22%
	2014	 15% 	 13%	 18%
Доволі легко	2016	 25%	 28%	 29%
	2015	 28%	 26%	 30%
	2014	 25%	 23%	 27%
Доволі важко	2016	 8%	 7% 	 7%
	2015	 9%	 11% 	 7%
	2014	 5% 	 6% 	 5%
Дуже важко	2016	 4%	 3%	 3%
	2015	 3%	 3%	 3%
	2014	 4%	 5%	 3%
Не знаю	2016	 45%	 43%	 34%
	2015	 41%	 44%	 38%
	2014	 50% 	 53% 	 47%
N	2016	1729	940	789
	2015	1502	799	703
	2014	1479	784	695

Чверть опитаних (25%) серед населення України висловили готовність проявити ініціативу і запропонувати новому сексуальному партнеру пройти тест на ВІЛ перед початком сексуальних стосунків. Натомість 20% респондентів сказали, що вони не будуть пропонувати новому партнеру пройти тест на ВІЛ (цей показник значуще знизився у порівнянні з 2015 р., коли він становив 25%). Більше половини (55%) не знають, чи зможуть вони запропонувати пройти такий тест новому сексуальному партнеру. Значних відмінностей у відповідях чоловіків і жінок щодо цього запитання немає.

Серед Молоді близько третини (32%) запропонують новому сексуальному партнеру пройти тестування на ВІЛ, а приблизно кожен п'ятий (21%) – не запропонує (цей показник значуще знизився у порівнянні з 2015 р., коли він становив 28%).

Серед жителів Дніпропетровської області значуще зросла частка тих, хто готовий запропонувати новому сексуальному партнеру пройти тестування на ВІЛ (47% у 2016 р. та 22% у 2015 р.).

Серед жителів Запорізької області 17% запропонували б новому сексуальному партнеру пройти тестування на ВІЛ, натомість близько третини (32%) не будуть цього робити.

Рисунок 3.11

Уявіть, що Ви починаєте нові стосунки. Чи Ви би проявили ініціативу і запропонували пройти тест на ВІЛ перед початком сексуальних стосунків?

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Так	2016	25%	47% ↑	17%	32%
	2015	22%	22%		25%
	2014	22%	30%		26%
Ні	2016	20% ↓	6% ↓	32%	21%
	2015	25% ↑	28%		28% ↑
	2014	20%	21%		18%
Не знаю	2016	55%	47%	51%	47%
	2015	53% ↓	51%		47%
	2014	58%	49%		56%
N	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

Більшість опитаних (53%) не знають, наскільки легко було би переконати нового партнера пройти тест на ВІЛ на початку нових стосунків. 21% вважають це дуже легкою або доволі легкою справою, а 26% – дуже важкою або доволі важкою.

Серед Молоді 27% вважають, що вони дуже легко або доволі легко зможуть переконати свого нового партнера пройти тестування на ВІЛ, 24% вважають, що це буде важко зробити.

Серед жителів Дніпропетровської області 33% впевнені у тому, що легко зможуть переконати партнера пройти тестування на ВІЛ.

Серед жителів Запорізької області таких – 23%.

Рисунок 3.12

Уявіть, що Ви би хотіли переконати нового партнера пройти тест на ВІЛ перед початком нових стосунків. Як Ви вважаєте, наскільки легко або складно це буде зробити?

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропет- ровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Дуже легко	2016	7%	7%	9%	9%
	2015	7%	3%		7%
	2014	5%	6%		6%
Доволі легко	2016	14% ↑	26% ↑	14%	18%
	2015	10%	16%		14%
	2014	10%	17%		11%
Доволі важко	2016	15% ↓	11% ↓	20%	17%
	2015	21% ↑	21%		21%
	2014	14%	21%		15%
Дуже важко	2016	11%	3%	14%	7%
	2015	9%	13%		10%
	2014	10%	12%		11%
Не знаю	2016	53%	53%	44%	49%
	2015	53% ↓	47%		48%
	2014	61%	45%		57%
N	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

4 Ризикована поведінка і тест на ВІЛ

88% українців старше 15 років мають досвід статевих контактів.

Серед Молоді 66% мали статеві контакти і 26% ніколи не мали статевих контактів.

У Дніпропетровській області процент респондентів, які мали сексуальний досвід, – 89%.

Серед жителів Запорізької області 94% опитаних мали сексуальні контакти.

Рисунок 4.1

Чи були у Вас коли-небудь статеві контакти?

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Так	2016	88%	89%	94%	66%
	2015	86%	87%		63%
	2014	90%↓	93%↓		64%
Ніколи не було статевих контактів	2016	5%	4%	3%	26%
	2015	5%	4%		26%
	2014	5%	2%		27%
Я б не хотів(-ла) відповідати	2016	7%	7%	3%	8%
	2015	9%	10%		11%
	2014	5%↑	5%		9%
N	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

64% тих, хто мав сексуальні контакти, мали перший сексуальний досвід у віці 15 років чи старше, а 4% опитаних мали такий досвід до того, як їм виповнилося 15.

Серед Молоді перший сексуальний досвід у віці до 15 років мали 10%, у Дніпропетровській області таких 7%, а серед жителів Запорізької області – 6%.

Рисунок 4.2

У якому віці був Ваш перший статевий контакт?

% респондентів, які коли-небудь мали статеві контакти

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
До 15 років	2016	4%	7%	6%	10%
	2015	3%	5%↓		6%
	2014	3%	10%		4%
У 15 років або старше	2016	64%	58%	69%	60%
	2015	62%	66%		63%
	2014	66%	68%		62%
Я б не хотів(-ла) відповідати	2016	32%	35%	25%	30%
	2015	35%	29%		31%
	2014	31%	22%		34%
N	2016	1592	303	282	330
	2015	1382	320		296
	2014	1361	311		301

Серед респондентів, які мають сексуальний досвід, 63% сказали, що протягом останніх 12 місяців мали інтимні стосунки (цей показник значуще зріс у порівнянні з 2015 роком, коли він становив 58%). Серед Молоді таких виявилось 76%; серед жителів Дніпропетровської області – 72% (показник значуще зріс у порівнянні з 2015 роком, коли він становив 59%); серед жителів Запорізької області – 66%.

Рисунок 4.3

Чи мали Ви інтимні стосунки з ким-небудь протягом останніх 12 місяців?

% респондентів, які коли-небудь мали статеві контакти

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропет- ровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Так	2016	63% ↑	72% ↑	66%	76%
	2015	58%	59%		72%
	2014	61%	69%		78%
Ні	2016	24%	13%	24%	7%
	2015	24%	20%		8%
	2014	25%	20%		6%
Я б не хотів(-ла) відповідати	2016	13% ↓	15%	10%	17%
	2015	18% ↑	21% ↑		20%
	2014	14%	11%		17%
N	2016	1592	303	282	330
	2015	1382	320		296
	2014	1361	311		301

Серед тих, хто мав сексуальні контакти протягом останніх 12 місяців, 13% сказали, що завжди при цьому використовували презерватив; ще 10% використовували презерватив майже завжди. 39% сказали, що не користувалися презервативом, оскільки мають одного постійного партнера (у порівнянні з 2015 роком, цей показник збільшився з 33%). Ще 16% не користувалися презервативом з інших причин (значне збільшення показника у порівнянні з 2015 р., коли він становив 5%).

Серед Молоді 46% завжди або майже завжди користувалися презервативом протягом останніх 12 місяців. 16% не користувалися через те, що мають одного постійного партнера. Ще 13% не користувалися через інші причини.

Серед жителів Дніпропетровської області 50% сказали, що завжди або майже завжди користувалися презервативом протягом останніх 12 місяців. Серед жителів Запорізької області таких тільки 18%.

Рисунок 4.4

Як часто Ви користувались презервативами під час статевих контактів протягом останнього року?

% респондентів, що мали інтимні стосунки за останні 12 місяців

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Завжди	2016	13%	33% ↑	7%	31%
	2015	14%	22%		31%
	2014	13%	26%		33%
Майже завжди	2016	10%	17% ↑	11%	15%
	2015	9%	5% ↓		15%
	2014	10%	17%		16%
Час від часу	2016	9% ↓	6%	13%	14%
	2015	13% ↑	12%		15%
	2014	9%	15%		10%
Рідко	2016	8%	9%	7%	5%
	2015	7%	5%		5%
	2014	8%	4%		8%
Не користуюсь, тому що у мене один постійний партнер	2016	39% ↑	21%	45%	16%
	2015	33% ↓	29%		17%
	2014	39%	23%		14%
Не користуюсь з інших причин	2016	16% ↑	14%	14%	13%
	2015	5%	8% ↑		1%
	2014	4%	2%		2%
Я б не хотів(-ла) відповідати	2016	5% ↓	0% ↓	2%	5%
	2015	20%	20%		16%
	2014	17%	14%		17%
N	2016	1264	266	219	308
	2015	1106	275		275
	2014	1086	264		282

Українці, що не користуються презервативами або користуються ними не завжди, називають такі причини цього:

- 36% називають причиною цього довіру до партнера;
- 26% кажуть, що презервативи роблять секс менш приємним;
- 22% кажуть, що презервативи не завжди під рукою;
- 16% не вважають за необхідне використовувати презерватив;
- 14% користуються іншими засобами захисту;
- Для 10% презервативи занадто дорогі. Тих, хто вказав, що презервативи занадто дорого коштують, виявилось найбільше серед жителів Запорізької області (26%).

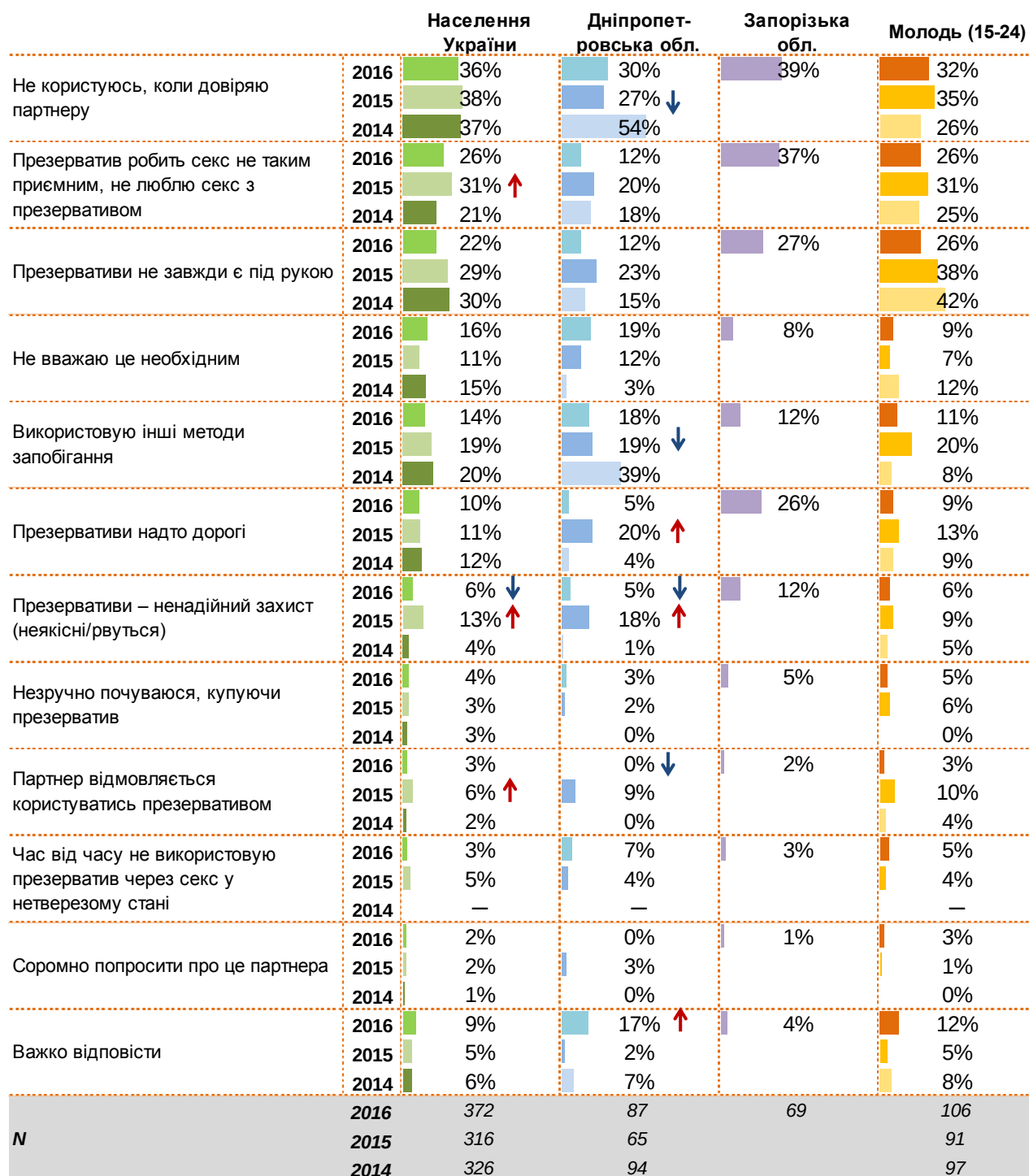
Рисунок 4.5

Чому Ви не користуєтесь чи не завжди користуєтесь презервативом?*

% респондентів, які мали інтимні стосунки за останні 12 місяців і які не завжди використовують презерватив не тому, що мають постійного партнера

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

Графік включає альтернативи, що складають принаймні 3% відповідей хоча б в одній з цільових груп

Ті, хто користувався презервативами протягом останніх 12 місяців, найчастіше казали, що робили це з метою контрацепції (81% серед населення, 80% серед Молоді, 87% серед жителів Дніпропетровської області та 88% серед жителів Запорізької області).

Використовують презерватив як захист від ВІЛ близько третини (33%) українців. Найбільше таких – серед Молоді (46%).

Ще 39% респондентів сказали, що використовують презерватив з метою захисту від інших інфекцій. Серед Молоді таких 46%.

Рисунок 4.6

Чому Ви користуєтесь презервативами?

% респонденти, що зазначили частоту користування презервативами (від «завжди» до «рідко»)

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропет- ровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Контрацепція	2016	81%	87%	88%	80%
	2015	83%	86%		82%
	2014	77%	88%		79%
Захист від інших інфекцій	2016	39%	37%	26%	46%
	2015	35%↓	44%		46%
	2014	44%	40%		47%
Захист від ВІЛ / СНІДу	2016	33%	27%	23%	46%
	2015	34%	33%↓		41%
	2014	36%	55%		54%
Важко відповісти	2016	3%	3%	1%	0%
	2015	2%	1%		2%
	2014	3%	2%		4%
N	2016	596	183	87	207
	2015	511	136		177
	2014	526	170		194

Серед респондентів, що мали інтимні стосунки протягом останнього року, 23% українців користувались презервативами під час останнього статевого акту. Найбільше таких серед Молоді (46%) та серед жителів Дніпропетровської області (45%, що значуще більше, ніж було у 2015 р. – 27%). У Запорізькій області 19% опитаних сказали, що використовували презерватив під час останнього сексуального контакту.

Рисунок 4.7

Чи використовували Ви презерватив під час останнього статевого контакту?

% респондентів, що мали інтимні стосунки за останні 12 місяців

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Так	2016	23%	45% ↑	19%	46%
	2015	23%	27% ↓		45%
	2014	21%	39%		47%
Ні	2016	56% ↑	35%	66%	32%
	2015	50% ↓	46%		32%
	2014	58%	45%		29%
Я б не хотів(-ла) відповідати	2016	21% ↓	19%	15%	22%
	2015	26% ↑	27% ↑		23%
	2014	22%	17%		23%
N	2016	1264	266	219	308
	2015	1106	275		275
	2014	1086	264		282

68% українців, 73% респондентів з Дніпропетровської області, 68% респондентів з Запорізької області і 52% Молоді мали одного сексуального партнера протягом останніх 12 місяців. 21% українців відмовились відповідати, решта мали 2 сексуальних партнери і більше.

Рисунок 4.8

Зі скількома партнерами у Вас був секс за останні 12 місяців?

% респондентів, що мали інтимні стосунки протягом останніх 12 місяців

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропет- ровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Один	2016	68%	73%	68%	52%
	2015	63%	68%		58%
	2014	67%	67%		56%
Два	2016	5%	5%	7%	13%
	2015	6%	5%		10%
	2014	5%	8%		7%
Три	2016	3%	0%	4%	5%
	2015	2%	1%		1%
	2014	2%	4%		5%
Чотири	2016	1%	0%	0%	2%
	2015	0%	0%		0%
	2014	1%	0%		1%
Від п'яти до десяти	2016	1%	0%	2%	1%
	2015	1%	0%		2%
	2014	0%	0%		0%
Більше 10	2016	1%	0%	0%	1%
	2015	0%	1%		0%
	2014	0%	1%		1%
Я б не хотів(-ла) відповідати	2016	21% ↓	22%	19%	27%
	2015	28%	25%		29%
	2014	24%	20%		29%
N	2016	1264	266	219	308
	2015	1106	275		275
	2014	1086	264		282

Серед респондентів, які мали інтимні стосунки, 34% обговорювали питання безпечного сексу зі своїми партнерами; 28% говорили про попередні стосунки; 21% попросили своїх партнерів використати презерватив; 22% пройшли тест на інфекції, що передаються статевим шляхом. Однак тільки 9% утримались від сексуального контакту, тому що партнер відмовився використати презерватив. Ще 11% запитували у своїх партнерів, чи проходили вони тест на ВІЛ, і 5% просили партнера пройти такий тест, а 9% просили своїх партнерів пройти тест на ІПСШ.

Серед жителів Дніпропетровської області збільшилася частка тих, хто обговорював з партнерами питання безпечного сексу (з 28% у 2015 р. до 53% у 2016 р.); свої попередні стосунки (з 23% у 2015 р. до 41% у 2016 р.); просив партнера використовувати презерватив (з 22% у 2015 р. до 47% у 2016 р.); проходив тест на ІПСШ (з 29% у 2015 р. до 53% у 2016 р.); цікавився, чи проходив партнер тест на ВІЛ (з 17% у 2015 р. до 30% у 2016 р.); утримувався від сексуальних контактів, якщо партнер відмовлявся використовувати презерватив (з 16% у 2015 р. до 32% у 2016 р.); просив партнера пройти тест на ІПСШ (з 9% у 2015 р. до 22% у 2016 р.) та ВІЛ (з 9% у 2015 р. до 16% у 2016 р.).

Рисунок 4.9

Нижче перелічені ситуації, з якими можуть зіштовхнутися люди, що живуть разом або зустрічаються. Будь ласка, для кожної ситуації вкажіть, чи зіштовхувалися Ви з нею у ваших стосунках.

% респондентів, що мали коли-небудь інтимні стосунки

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Говорив/-ла з партнером про безпечний секс	2016	34%	53% ↑	26%	42%
	2015	30%	28% ↓		45% ↓
	2014	34%	38%		54%
Говорив/-ла з партнером про попередні статеві зв'язки	2016	28%	41% ↑	33%	39%
	2015	26%	23%		36% ↓
	2014	26%	28%		44%
Проходив/-ла тест на інфекції, що передаються статевим шляхом	2016	22%	53% ↑	20%	18%
	2015	19%	29%		20%
	2014	19%	33%		24%
Просив/-ла партнера використовувати презерватив	2016	21%	47% ↑	23%	34%
	2015	19%	22% ↓		33%
	2014	19%	34%		38%
Цікавився/-лась, чи проходив мій партнер тест на ВІЛ	2016	11%	30% ↑	8%	13%
	2015	10% ↓	17%		15% ↓
	2014	13%	16%		23%
Вирішив/-ла утриматися від сексуального контакту, тому що партнер відмовився/-лась використати презерватив	2016	9%	32%	9%	16%
	2015	9%	16% ↓		18%
	2014	8%	30%		17%
Просив/-ла партнера пройти тест на ІПСШ	2016	9%	22% ↑	10%	8%
	2015	8%	9%		10%
	2014	8%	7%		11%
Просив/-ла партнера пройти тест на ВІЛ	2016	5%	16% ↑	5%	7%
	2015	6%	9%		9%
	2014	6%	7%		10%
N	2016	1592	303	282	330
	2015	1382	320		296
	2014	1361	311		301

Більшість опитаних ніколи не проходили тест на ВІЛ – 64% серед усього населення, 69% серед Молоді та 69% серед населення Запорізької області.

Серед жителів Дніпропетровської області значуще зменшилася частка тих, хто не проходив тестування на ВІЛ: у 2016 році таких близько чверті (23%), тоді як у 2015 році – 41%. Близько половини опитаних жителів Дніпропетровської області проходили тест на ВІЛ більше одного разу: 10% проходять його регулярно, ще 41% проходили кілька разів, хоча і нерегулярно. Всього серед респондентів Дніпропетровської області тест на ВІЛ проходили 76%.

Рисунок 4.10

Чи проходили ви тест на ВІЛ?

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропет- ровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Проходжу регулярно	2016	5%	10%	5%	3%
	2015	5%	6%		4%
	2014	4%	5%		4%
Проходив кілька разів, але не регулярно	2016	13%	41% ↑	13%	13%
	2015	13%	27% ↑		9%
	2014	12%	14%		9%
Проходив один раз	2016	13%	25%	11%	12%
	2015	13%	22%		12%
	2014	16%	22%		19%
Не проходив	2016	64% ↑	23% ↓	69%	69%
	2015	60%	41% ↓		67%
	2014	62%	53%		64%
Я б не хотів(-ла) відповідати	2016	4% ↓	1%	2%	4%
	2015	9% ↑	4%		8%
	2014	6%	5%		5%
N	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

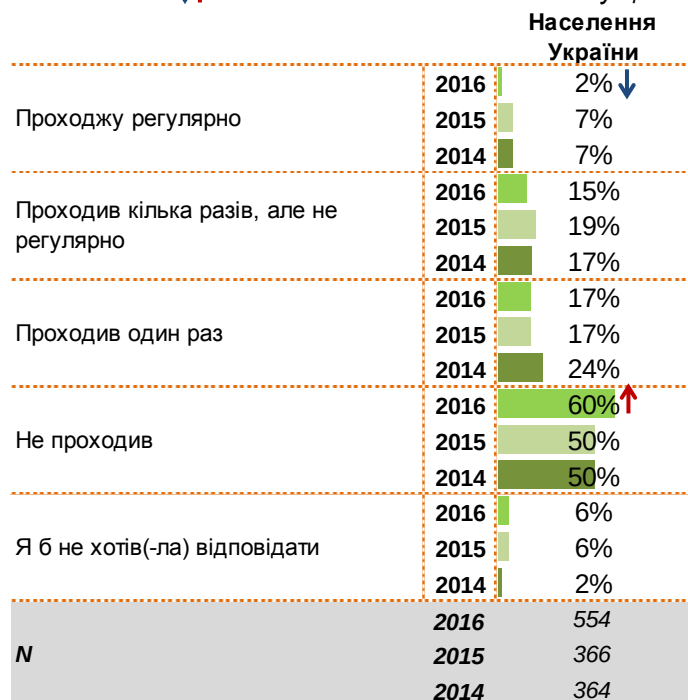
Серед тих, хто ніколи не користується презервативами або користується не завжди, більше половини (60%) респондентів ніколи не проходили тест на ВІЛ. Цей показник значуще зріс у порівнянні з 2015 роком, коли він становив 50%. Також зменшилася частка тих, хто регулярно проходить тест на ВІЛ (з 7% у 2015 р. до 2% у 2016 р.).

Рисунок 4.11

Чи проходили Ви тест на ВІЛ?

% респондентів, які не завжди або ніколи не користуються презервативами не тому, що мають одного постійного партнера

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

Переважна більшість людей, які проходили тест на ВІЛ, зробили його тому, що їм була потрібна обов'язкова медична довідка про стан здоров'я (в тому числі у зв'язку з вагітністю): 82% серед населення України загалом, 73% серед Молоді, 96% респондентів Дніпропетровської області, 85% серед населення Запорізької області.

11% українців проходили тест самі для себе, занепокоєні тим, що у них може бути ВІЛ. Серед Молоді таких 16%, серед населення Дніпропетровської області – 4%, серед населення Запорізької області – 7%.

Рисунок 4.12

Чому Ви проходили тест?

% респондентів, які проходили тест на ВІЛ

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Потрібна була довідка в обов'язковому порядку (в тому числі у зв'язку з вагітністю)	2016	82%	96% ↑	85%	73%
	2015	81%	91%	0%	81%
	2014	81%	86%		80%
Для власного спокою / Я думав/-ла, що у мене можливо є ВІЛ	2016	11%	4%	7%	16%
	2015	16%	9%		13%
	2014	11%	6%		12%
Загітували під час акції/пройшов за компанію з іншими	2016	5%	4%	8%	6%
	2015	4%	2%		5%
	2014	3%	4%		7%
На прохання партнера/партнерки	2016	2%	2%	1%	1%
	2015	2%	1%		2%
	2014	0%	0%		1%
Інше	2016	1%	0%	0%	0%
	2015	0%	0%		0%
	2014	3%	2%		1%
Я б не хотів(-ла) відповідати	2016	2%	0%	2%	5%
	2015	3%	0%		2%
	2014	4%	3%		6%
N	2016	617	233	86	128
	2015	523	199		119
	2014	518	152		138

Серед тих, хто ніколи не користується презервативами або користується не завжди, і тих з них, хто проходив тест, значуще збільшилася частка тих, хто проходив тест на ВІЛ тому, що їм була потрібна обов'язкова медична довідка (в тому числі у зв'язку з вагітністю) – з 73% у 2015 році до 84% у 2016 році. Натомість значуще зменшилася частка тих, хто проходив тест заради власного спокою (з 22% у 2015 році до 9% у 2016 році).

Рисунок 4.13

Чому Ви проходили тест?

% респондентів, які не завжди або ніколи не користуються презервативами не тому, що мають одного постійного партнера, і проходили тест на ВІЛ

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

Населення України		
Потрібна була довідка в обов'язковому порядку (в тому числі у зв'язку з вагітністю)	2016	84%↑
	2015	73%
	2014	79%
Для власного спокою / Я думав/-ла, що у мене можливо є ВІЛ	2016	9%↓
	2015	22%
	2014	14%
Загітували під час акції/пройшов за компанію з іншими	2016	6%
	2015	9%
	2014	4%
На прохання партнера/партнерки	2016	2%
	2015	5%↑
	2014	0%
Інше	2016	0%
	2015	0%
	2014	2%
Я б не хотів(-ла) відповідати	2016	1%
	2015	2%
	2014	2%
N	2016	213
	2015	120
	2014	184

Найчастіше респонденти проходили тестування на ВІЛ у жіночих консультаціях (31% серед населення), у кабінетах довіри чи СНІД-центрах (15%) або в інших медичних закладах (44%).

У Запорізькій області, на відміну від інших цільових груп, не виявлено респондентів, які тестувалися у мобільних лабораторіях або громадських організаціях.

Рисунок 4.14

Де Ви проходили тест на ВІЛ?

% респондентів, які проходили тест на ВІЛ

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропет- ровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Інший медичний заклад	2016	44%	42%	44%	39%
	2015	45%	42%		35%
Жіноча консультація	2016	31%	37%	28%	28%
	2015	31%	33%		34%
Кабінет довіри / СНІД-центр	2016	15%	11%	24%	19%
	2015	14%	13%		16%
Сімейний лікар	2016	5%	6%	3%	6%
	2015	5%	5%		7%
Мобільна лабораторія	2016	2%	1%	0%	3%
	2015	2%	1%		3%
Громадська організація	2016	1%	2%	0%	1%
	2015	1%	4%		1%
Виїзні акції різних організацій (швидке тестування)	2016	1%	0%	2%	2%
	2015	2%	0%		3%
Застосував/-ла тест-систему самостійно	2016	0%	1%	0%	0%
	2015	2%	0%		3%
Важко відповісти	2016	1%	0%	0%	1%
	2015	0%	2%		0%
N	2016	617	233	86	128
	2015	523	199		119

Найбільш зручним способом тестування на ВІЛ для чверті респондентів (25%) є самостійне застосування тест-системи (показник зріс у порівнянні з 2015 роком, коли він становив 19%).

Молодь частіше за інших називала кабінети довіри та СНІД-центри зручним місцем проходження тестування на ВІЛ.

Рисунок 4.15

Де Вам було б зручніше пройти тестування на ВІЛ?

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропет- ровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Застосувати тест-систему самостійно	2016	25%	26%	22%	29%
	2015	19% ↑	17% ↑		26%
Кабінет довіри / СНІД-центр	2016	16%	9%	15%	22%
	2015	17%	9%		23%
Інший медичний заклад	2016	11%	14%	12%	9%
	2015	13%	12%		10%
Жіноча консультація	2016	11%	18%	13%	9%
	2015	15% ↓	20%		15%
Візні акції різних організацій (швидке тестування)	2016	9%	6%	20%	11%
	2015	9%	10%		9%
Мобільна лабораторія	2016	9%	8%	17%	10%
	2015	10%	14% ↓		12%
Сімейний лікар	2016	8%	6%	10%	7%
	2015	9%	6%		4%
Громадська організація	2016	2%	3%	4%	2%
	2015	3%	4%		2%
Ніде, мені це не потрібно, не буду проходити	2016	5%	3%	1%	2%
	2015	4%	1%		1%
Важко відповісти	2016	11%	12%	7%	8%
	2015	13%	12%		10%
N	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403

Серед респондентів, які робили тест на ВІЛ, переважна більшість (84%) сказали, що вони були задоволені якістю консультації та процедури тестування. 8% сказали, що при тестуванні їм не запропонували консультацію.

Серед жителів Дніпропетровської області найбільше тих, хто задоволений якістю консультування та процедури тестування на ВІЛ, – 91%.

Рисунок 4.16

Чи були Ви задоволені якістю консультації та процедури тестування на ВІЛ?

% респондентів, які пройшли тест на ВІЛ (крім тих, хто самостійно скористався тест-системою)

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Так	2016	84%	91%	87%	81%
	2015	83%	93%		87%
	2014	80%	92%		81%
Так, але мені не запропонували консультацію	2016	8%	5% ↑	4%	8%
	2015	6%	1% ↓		8%
	2014	9%	5%		10%
Частково так, частково ні	2016	4%	3%	3%	8%
	2015	5% ↑	1%		2%
	2014	2%	1%		3%
Ні	2016	0%	0%	0%	1%
	2015	1%	2%		1%
	2014	1%	1%		0%
Не знаю	2016	4%	1%	7%	2%
	2015	5%	3%		2%
	2014	8%	1%		6%
N	2016	615	232	86	128
	2015	515	199		116
	2014	511	151		136

Серед тих, хто проходив тест на ВІЛ, близько третини (34%) проходили його протягом останніх 12 місяців. Серед Молоді таких 40%.

Рисунок 4.17

Чи проходили Ви тестування на ВІЛ протягом останніх 12 місяців?

% респондентів, які проходили тест на ВІЛ

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропет- ровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Так	2016	34%	34%	37%	40%
	2015	30%	34%		52%
	2014	30%	38%		41%
Ні	2016	63%	66%	54%	58%
	2015	67%	63%		48%
	2014	64%	57%		55%
Не пам'ятаю / Важко сказати	2016	2%	1%	9%	2%
	2015	3%	4%		0%
	2014	6%	5%		5%
N	2016	617	233	86	128
	2015	523	199		119
	2014	518	152		138

Преважна більшість (94%) респондентів, які проходили тестування на ВІЛ, знають результати свого обстеження.

Рисунок 4.18

Чи знаєте Ви результати вашого обстеження?

% респондентів, які проходили тест на ВІЛ/СНІД за останні 12 місяців

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропет- ровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Так	2016	94%	95%	82%	95%
	2015	94%	96%		100%
	2014	89%	90%		92%
Ні	2016	2%	0%	4%	0%
	2015	3%	0%		0%
	2014	3%	4%		4%
Не пам'ятаю	2016	1%	0%	14%	2%
	2015	2%	0%		0%
	2014	3%	0%		1%
Відмова	2016	3%	5%	0%	3%
	2015	1%	4%		0%
	2014	5%	6%		3%
N	2016	233	82	42	53
	2015	185	77		58
	2014	204	68		68

Серед тих, хто не проходив тестування на ВІЛ, переважна більшість (72%) не відчувають потреби у такому тесті. Найбільше таких – серед жителів Дніпропетровської області (89%), а найменше – серед Молоді (63%).

Рисунок 4.19

Чому Ви не проходили тест?

% респондентів, які не проходили тест на ВІЛ протягом останніх 12 місяців або не проходили ніколи

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропет- ровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Не відчуваю потреби в тому, щоб проходити тест	2016	72%	89%	72%	63%
	2015	71%	83%		67%
Я певен/-а, що у мене нема ВІЛ	2016	21%	11%	22%	23%
	2015	18%	9%		20%
Не знаю, де це можна зробити	2016	4%	1%	6%	6%
	2015	3%	1%		5%
Не хочу за це платити	2016	3%	1%	6%	5%
	2015	4%	5%		3%
Не хочу, щоби інші знали, що я проходжу тест	2016	2%	1%	1%	3%
	2015	3%	1%		4%
Не довіряю надійності тесту	2016	1%	0%	1%	2%
	2015	2%	0%		3%
Я не знав/-ла, що можна пройти тест на ВІЛ	2016	1%	2%	4%	4%
	2015	2%	1%		3%
Боюсь можливих результатів тесту	2016	1%	0%	1%	1%
	2015	1%	0%		0%
Інше	2016	0%	0%	0%	1%
	2015	0%	0%		1%
Я б не хотів(-ла) відповідати	2016	5%	2%	1%	6%
	2015	4%	4%		6%
N	2016	1432	240	245	376
	2015	1198	251		314

Близько третини (31%) населення України хотіли б зробити тест на ВІЛ, якщо він був безкоштовним. Серед Молоді таких 46%, серед жителів Дніпропетровської області – 48%, серед жителів Запорізької області – 40%.

Рисунок 4.20

Чи хотіли би Ви зробити безплатний тест на ВІЛ, якщо Вам запропонували?

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Так	2016	31%	48%	40%	46%
	2015	29%	33%		43%
	2014	32%	39%		43%
Ні	2016	59%	45% ↓	53%	43%
	2015	59%	62% ↑		47%
	2014	57%	50%		43%
Я б не хотів(-ла) відповідати	2016	10%	7%	7%	11%
	2015	12%	5% ↓		11%
	2014	11%	11%		14%
N	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

Серед респондентів, які ніколи не проходили тестування на ВІЛ, близько чверті (24%) сказали, що вони б хотіли пройти цей тест, якщо він був безплатний. Серед Молоді таких 40%, серед жителів Дніпропетровської області – 45%, серед жителів Запорізької області – 33%.

Рисунок 4.21

Чи хотіли би Ви зробити безплатний тест на ВІЛ/СНІД, якщо Вам запропонували?

% респондентів, які ніколи не проходили тест на ВІЛ

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Так	2016	24%	45% ↑	33%	40%
	2015	22%	23%		37%
	2014	25%	27%		38%
Ні	2016	64%	45% ↓	58%	47%
	2015	64%	72%		50%
	2014	65%	62%		49%
Я б не хотів(-ла) відповідати	2016	12%	10%	10%	13%
	2015	14% ↑	6%		12%
	2014	10%	11%		13%
N	2016	1112	92	207	318
	2015	979	141		284
	2014	961	169		273

Серед тих, хто завжди користується презервативом, більшість (56%) хотіли б зробити безкоштовний тест на ВІЛ. Серед тих, хто не користується презервативом тому, що має одного постійного партнера, близько третини (33%) хотіли б зробити безкоштовний тест на ВІЛ; 44% хотіли б зробити безкоштовний тест на ВІЛ серед тих, хто не завжди користується презервативом.

Рисунок 4.22

Чи хотіли би Ви зробити безкоштовний тест на ВІЛ, якби Вам запропонували?

% респондентів, які: завжди використовують презервативи; використовують презервативи час від часу; не використовують презервативи, тому що мають одного постійного партнера.

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

Населення України

		Завжди користуються презервативами	Не завжди користуються презервативами	Не користуються презервативами, бо мають постій- ного партнера
Так	2016	56%	44%	33%
	2015	49%	46%	29%↓
	2014	49%	42%	40%
Ні	2016	37%	48%	60%
	2015	44%	43%	57%
	2014	41%	42%	52%
Я б не хотів(-ла) відповідати	2016	6%	8%	8%↓
	2015	8%	11%	14%↑
	2014	10%	16%	7%
N	2016	223	372	433
	2015	195	316	339
	2014	200	326	357

5 Ставлення до ЛЖВ

66% українців вважають, що люди, які інфікувались ВІЛ, мають право на збереження свого діагнозу в таємниці (так само відповіли 69% Молоді, 73% респондентів з Дніпропетровської області та 69% респондентів з Запорізької області). Серед жителів Дніпропетровської області зросла частка тих, хто не згоден з цим твердженням (з 11% у 2015 році до 24% у 2016 році).

42% українців вважають, що люди інфікуються ВІЛ тільки через власну недбалість та аморальну поведінку. Частка таких респондентів зросла у Дніпропетровській області з 38% у 2015 році до 49% у 2016 році.

36% українців думають, що права ВІЛ-позитивних людей порушуються в Україні. Серед населення зменшилася частка тих, хто не згоден з цим твердженням (з 39% у 2015 році до 34% у 2016 році). Натомість серед жителів Дніпропетровської області частка тих, хто не згоден з тим, що права ВІЛ-позитивних людей порушуються, зросла з 31% у 2015 році до 59% у 2016 році.

29% респондентів вважають, що ВІЛ – це «Божа кара», а 23% – що люди, які живуть з ВІЛ/СНІДом, повинні бути ізольовані (частка останніх значуще зросла у порівнянні з 2015 роком).

Серед жителів Дніпропетровської області зросла частка тих, хто не згоден з твердженням, що ВІЛ – це Божа кара (з 52% до 69%), а також з тим, що ВІЛ-позитивні люди повинні бути ізольовані (з 46% до 68%).

Рисунок 5.1

Будь ласка, скажіть, наскільки Ви згодні* або не згодні з наступними твердженнями щодо ВІЛ-позитивних людей.**

% усіх респондентів

Символами «» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

* сумарне значення альтернатив «скоріше згоден» та «повністю згоден»

** сумарне значення альтернатив «зовсім не згоден» та «скоріше не згоден»

		Населення України		Дніпропетровська обл.		Запорізька обл.		Молодь (15-24)	
		НЕ ЗГОДНІ	ЗГОДНІ	НЕ ЗГОДНІ	ЗГОДНІ	НЕ ЗГОДНІ	ЗГОДНІ	НЕ ЗГОДНІ	ЗГОДНІ
Люди, які живуть з ВІЛ / СНІДом, мають право на збереження цього в таємниці	2016	19%	66%	 24%	73%	25%	69%	19%	69%
	2015	22%	68%	 11%	68%			21%	69%
	2014	22%	65%	23%	73%			18%	69%
Люди можуть інфікуватися ВІЛ тільки через власну недбалість та аморальну поведінку	2016	49%	42%	47%	49%	 60%	38%	54%	38%
	2015	 52%	40%	 54%	38%			52%	39%
	2014	45%	44%	46%	49%			48%	41%
Права людей, які живуть з ВІЛ / СНІДом, порушуються в Україні	2016	 34%	36%	 59%	28%	42%	45%	41%	36%
	2015	 39%	37%	31%	34%			 43%	34%
	2014	27%	44%	36%	47%			28%	43%
ВІЛ/СНІД - це Божа кара	2016	50%	29%	 69%	21%	42%	45%	61%	19%
	2015	54%	27%	52%	22%			61%	18%
	2014	51%	27%	58%	27%			57%	21%
Люди, які живуть з ВІЛ/СНІДом, повинні бути ізольовані	2016	 57%	23%	 68%	22%	61%	31%	62%	22%
	2015	62%	19%	46%	26%			61%	18%
	2014	—	—	—	—			—	—
N	2016	1729		325		293		446	
	2015	1502		340				403	
	2014	1479		321				411	

Дослідження включає чотири основні рівні сприйняття ЛЖВ: сприйняття ЛЖВ як соціальної групи (шкала Богардуса); сприйняття знайомих, які можуть бути ВІЛ-позитивними; сприйняття знайомих ЛЖВ; сприйняття ВІЛ-позитивних дітей.

Шкала Богардуса складається з 7 ступенів, які показують, наскільки представники певної групи можуть бути прийняті як: 1) члени сім'ї, 2) близькі друзі, 3) сусіди, 4) колеги, 5) мешканці України, 6) гості України та 7) не допущені в Україну взагалі. Прийняття в певну групу передбачає допуск і в наступні, наприклад, якщо респондент допускає представника якої-небудь групи як свого сусіда, то визнає його і як колегу по роботі, мешканця або гостя України тощо.

Тільки 13% українців готові прийняти ЛЖВ як колег, або сусідів, або близьких друзів, або членів сім'ї. Щодо інших уразливих груп ця цифра ще менша: 11% – для бісексуалів, 9% для гомосексуалів, 8% - для трансгендерів, 6% – для людей, які надають сексуальні послуги за гроші, 4% – для СІН.

Більше половини українців не толерантні до ЛЖВ: 70% респондентів згодні допустити ЛЖВ тільки як мешканців України чи гостей України або не пускали би ВІЛ-позитивних людей в Україну зовсім. Щодо інших уразливих груп ця цифра ще більша: 85% для СІН, 79% – для людей, які надають сексуальні послуги за гроші, 78% – для гомосексуалів (частка тих, хто не пускав би гомосексуалів у Україну, скоротилася з 52% до 47%), 73% – для бісексуалів (частка тих, хто не пускав би бісексуалів у Україну, зменшилася з 46% до 41%), 71% - для трансгендерів.

Загалом подібні результати і серед Молоді: 13% готові прийняти ЛЖВ як колег, близьких друзів або навіть членів сім'ї; 14% готові допустити так само близько бісексуалів, 12% – гомосексуалів, 10% - трансгендерів, 8% – людей, які надають сексуальні послуги за гроші, 6% – СІН.

Населення Дніпропетровської області є найменш толерантною групою: як колег або ближче готові допустити ЛЖВ близько 8% опитаних (ця частка значуще збільшилася у порівнянні з 2015 роком, коли вона становила лише 2%), по 4% – бісексуалів та людей, які надають сексуальні послуги за гроші, по 3% – гомосексуалів та СІН, 2% – трансгендерів. При цьому, значуще зросла частка тих, хто погоджується бачити жителями України бісексуалів (з 7% до 16%), гомосексуалів (з 9% до 22%), СІН (з 28% до 40%), людей, що надають сексуальні послуги за гроші (з 29% до 42%). Також зменшилася частка людей, які сказали, що вони б взагалі не пускали б в Україну бісексуалів (з 61% до 44%), СІН (з 57% до 47%), людей, що надають сексуальні послуги (з 50% до 40%).

Серед мешканців Запорізької області 12% готові допустити ЛЖВ як колег або ближче. Стільки ж (12%) готові допустити бісексуалів, 8% – трансгендерів, 7% – гомосексуалів, по 4% – СІН та людей, які надають сексуальні послуги за гроші.

Рисунок 5.2

Будь ласка, оцініть своє ставлення до представників різних груп за наступними рівнями допуску. Кожний рівень допуску в шкалі передбачає й усі наступні рівні допуску, наприклад, якщо група допускається як член родини, то вона допускається і як друзі, сусіди і т.д. я згоден допустити представників цієї групи як...

% усіх респондентів: населення України, N 2016 = 1729, N 2015 = 1502, N 2014 = 1479

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

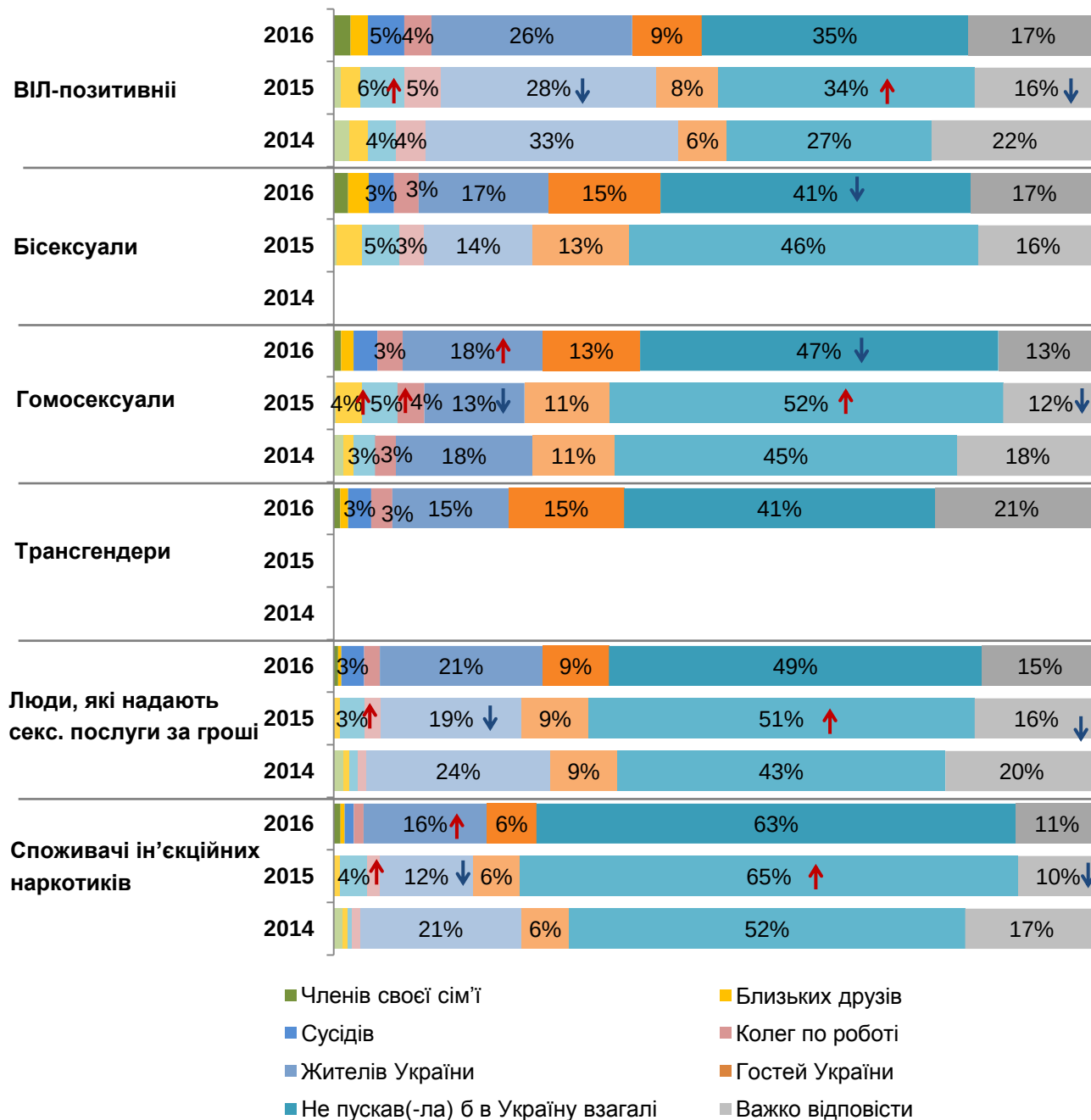

Рисунок 5.3

Оцініть своє ставлення до представників різних груп за наступними рівнями допуску

% усіх респондентів: Дніпропетровська область: N 2016 = 325, N 2015 = 340, N 2014 = 321

Символами «»/«» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

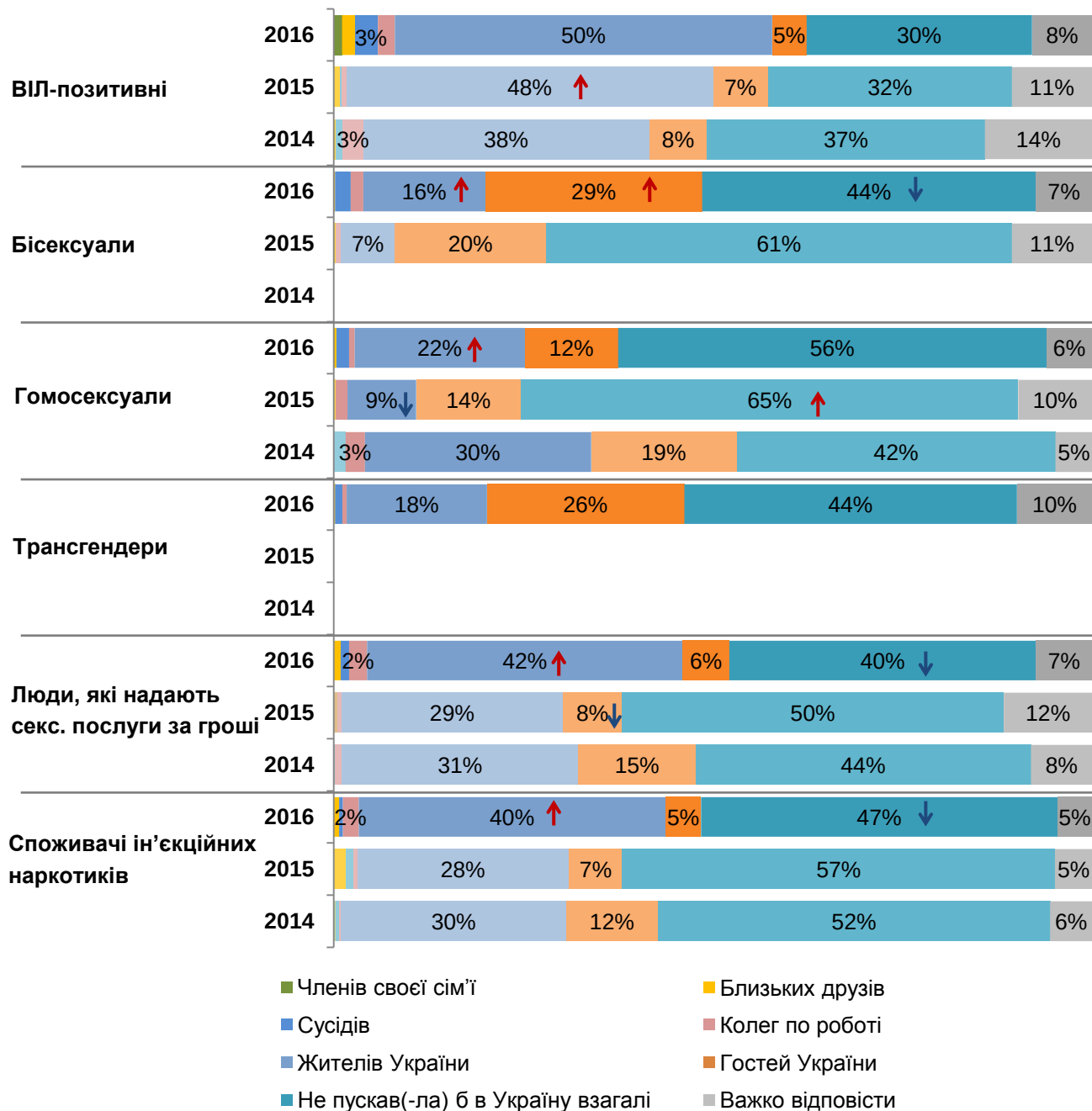

Рисунок 5.4

Оцініть своє ставлення до представників різних груп за наступними рівнями допуску

% усіх респондентів: Запорізька обл. N 2016 =293

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

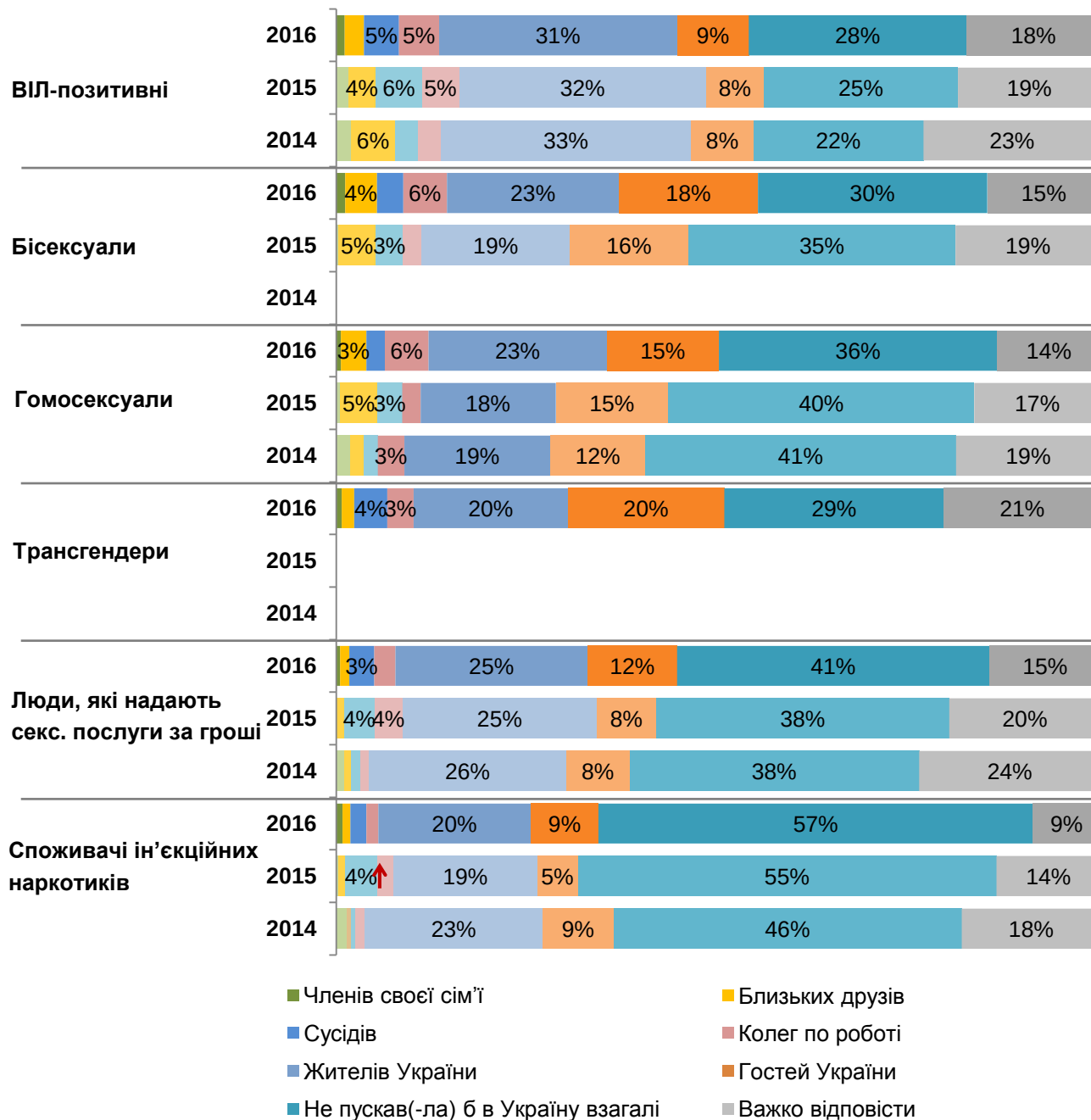

Рисунок 5.5

Оцініть своє ставлення до представників різних груп за наступними рівнями допуску

% усіх респондентів: Молодь (15-24), N 2016 = 446, N 2015 = 403, N 2014 = 411

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

Серед населення значуще зменшилася частка тих, хто сказав, що у них не зміниться ставлення до знайомого або колеги по роботі/навчанню, якщо з'ясується, що він/вона ВІЛ-позитивні: у 2015 році таких було 43%, а у 2016 році – 34%. Натомість серед населення збільшилася кількість тих, хто буде негативно ставитися до ВІЛ-позитивних знайомих: 14% намагатимуться менше з ним спілкуватися (проти 10% у 2015 р.), ще 17% сказали, що їм буде неприємно спілкуватися, але вони намагатимуться цього не показувати (проти 13% таких у 2015 р.). 13% сказали, що нададуть такому знайомому посильну допомогу і підтримку.

Серед Молоді також значуще зменшилася частка тих, у кого не зміниться ставлення до людини, якщо вони дізнаються, що та має ВІЛ (з 49% у 2015 р. до 39% у 2016 р.). Натомість значуще збільшилася кількість тих, кому буде неприємно спілкуватися з цією людиною, але вони намагатимуться не показувати цього (з 9% у 2015 р. до 16% у 2016 р.).

Подібна тенденція спостерігається і серед жителів Дніпропетровської області: значне зменшення частки тих, хто не змінить ставлення до ВІЛ-позитивного знайомого (з 41% у 2015 р. до 30% у 2016 р.) при значущому збільшенні кількості тих, у кого ставлення погіршиться, але вони намагатимуться не показувати цього (з 16% у 2015 р. до 25% у 2016 р.).

Близько чверті жителів Запорізької області (23%) сказали, що не змінять свого ставлення до ВІЛ-позитивного знайомого. 21% будуть негативно до нього ставитися та намагатимуться цього не показувати, ще 14% будуть уникати спілкування. 18% сказали, що нададуть такому знайомому посильну допомогу і підтримку.

Рисунок 5.6

Чи зміниться Ваше ставлення до свого знайомого або колеги по роботі/ навчанню, якщо Ви дізнаєтеся, що він або вона має ВІЛ-інфекцію?

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Надам йому посильну допомогу і підтримку	2016	13%	13%	18%	15%
	2015	16%	13%		19%
	2014	16%	9%		16%
Ставлення не зміниться	2016	34% ↓	30% ↓	23%	39% ↓
	2015	43% ↑	41%		49% ↑
	2014	30%	32%		38%
Мені буде неприємно з ним спілкуватися, але намагатимусь цього не показувати	2016	17% ↑	25% ↑	21%	16% ↑
	2015	13% ↓	16% ↓		9% ↓
	2014	18%	26%		18%
Намагатимусь менше з ним спілкуватися	2016	14% ↑	17%	14%	13%
	2015	10%	12%		9%
	2014	12%	17%		11%
Повністю припиню контактувати з ним	2016	6%	4%	4%	5%
	2015	6%	5%		3%
	2014	6%	6%		3%
Важко відповісти	2016	17% ↑	10%	20%	12%
	2015	12% ↓	13%		11%
	2014	17%	11%		13%
N	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

Більша частина тих, хто почне ставитися до ВІЛ-позитивного знайомого гірше, сказали, що причиною цього є страх інфікування (55% серед населення загалом, 42% у Дніпропетровській області, 63% у Запорізькій області, 57% серед Молоді).

Серед населення загалом значуще зменшилася частка тих, хто змінить ставлення до ВІЛ-позитивного знайомого, оскільки вважає, що ВІЛ – це результат аморальної поведінки людини (з 25% у 2015 р. до 17% у 2016 р.).

Рисунок 5.7

Чому Ваше ставлення може змінитися на гірше?

% респондентів, що сказали, що будуть намагатися менше спілкуватися або зовсім припинять спілкування з ЛЖВ

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Боюся інфікуватись	2016	55%	42%	63%	57%
	2015	57%	51%		58%
	2014	60%	63%		63%
Вважатиму, що він сам винен у цій хворобі через аморальну поведінку	2016	17% ↓	38%	11%	13%
	2015	25% ↑	27%		21%
	2014	18%	33%		14%
Інше	2016	1%	0%	0%	1%
	2015	1%	2%		1%
	2014	2%	0%		1%
Важко відповісти	2016	29% ↑	21%	28%	29%
	2015	22%	21%		26%
	2014	26%	18%		24%
N	2016	911	177	169	210
	2015	616	147		126
	2014	777	186		191

5% опитаних сказали, що серед їхніх знайомих є ВІЛ-позитивні.

Рисунок 5.8

Чи є серед ваших знайомих ВІЛ-позитивні?

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Так	2016	5%	5%	1%	6%
	2015	4%	6%		3%
	2014	5%	6%		3%
Ні	2016	95%	95%	99%	94%
	2015	96%	94%		97%
	2014	95%	94%		97%
N	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

Переважна більшість (71%) тих, хто має ВІЛ-позитивних знайомих, сказали, що ставляться до них як до звичайних людей. Близько чверті (23%) визнали, що прагнуть уникати спілкування, але намагаються це приховати.

Ті, хто має знайомих ВІЛ-позитивних і ставиться до них гірше, ніж до звичайних людей, пояснюють свою поведінку страхом інфікуватися самим / ризиком інфікування своїх дітей або ж винуватять ЛЖВ у аморальній поведінці, проте кількості таких випадків замало для надійного аналізу.

Рисунок 5.9

Скажіть, будь ласка, як Ви до них ставитеся?

% усіх респондентів, у яких серед знайомих є ВІЛ-позитивні

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

Серед населення України 34% вважають, що ВІЛ-позитивні діти можуть ходити до однієї школи разом з ВІЛ-негативними дітьми (40% серед Молоді, 18% серед населення Дніпропетровської області та 35% серед населення Запорізької області).

Заперечують це 22% серед населення загалом, 18% серед Молоді, 39% жителів Дніпропетровської області та 22% жителів Запорізької області.

Решта вважають, що це можливо залежно від ситуації або ж не мають твердої думки щодо цього питання.

Рисунок 5.10

Як Ви думаєте, чи можуть діти, які живуть з ВІЛ, ходити до школи разом з ВІЛ-негативними дітьми?

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Так	2016	34%	18%	35%	40%
	2015	37% ↑	23%		38%
	2014	33%	23%		39%
Залежно від ситуації	2016	23%	35% ↑	30%	24%
	2015	26%	24%		32% ↑
	2014	23%	26%		22%
Ні	2016	22%	39%	22%	18%
	2015	23% ↓	37%		18%
	2014	28%	37%		23%
Не знаю/не впевнений	2016	21% ↑	9% ↓	13%	18%
	2015	14%	16%		13%
	2014	16%	14%		16%
N	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

У 2016 році значуще зросла частка респондентів, які не згодні, аби ВІЛ-позитивні діти відвідували школу разом з іншими дітьми, тому що бояться, що інші діти можуть інфікуватися, – так сказали 67% опитаних серед населення України (у 2015 р. таких було 57%), 64% серед Молоді (у 2015 р. таких було 49%), 64% серед жителів Дніпропетровської області (у 2015 р. таких було 47%). У Запорізькій області таких 75%.

Кількість тих, хто вважає, що ВІЛ-позитивна дитина не може бути з нормальної сім'ї, зменшилася серед населення загалом (з 29% у 2015 р. до 18% у 2016 р.), а також серед Молоді (з 33% у 2015 р. до 20% у 2016 р.). Серед жителів Дніпропетровської області таких близько третини (33%), а серед жителів Запорізької області – 20%.

Рисунок 5.11

Чому Ви могли би не погодитися на це?

% респондентів, хто не згоден, що ВІЛ-позитивні діти можуть відвідувати одну школу разом з ВІЛ-негативними дітьми

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропет- ровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Дитина може інфікуватися	2016	67% ↑	64% ↑	75%	64% ↑
	2015	57% ↓	47% ↓		49% ↓
	2014	68%	67%		64%
ВІЛ-інфікована дитина навряд чи може бути з нормальної сім'ї, отже може погано впливати на інших дітей	2016	18% ↓	33%	20%	20% ↓
	2015	29% ↑	39% ↑		33% ↑
	2014	16%	27%		12%
Інше	2016	1%	1%	0%	2%
	2015	0%	0%		0%
	2014	1%	1%		1%
Важко відповісти	2016	19%	5% ↓	10%	19%
	2015	18%	18%		22%
	2014	21%	16%		25%
N	2016	1144	264	184	273
	2015	975	264		250
	2014	992	239		255

Серед населення України у 2016 році значуще збільшилася частка тих, порадив би людині, чия дівчина чи хлопець ВІЛ-позитивні, припинити ці стосунки (з 20% у 2015 р. до 25% у 2016 р.). Натомість зменшилася частка тих, хто порадив би продовжити стосунки, але вживати заходи, щоб запобігти інфікуванню (з 46% у 2015 р. до 39% у 2016 р.).

У Запорізькій області виявилася найбільша кількість тих, хто порадив би припинити стосунки з ВІЛ-позитивною людиною (39%). Також серед запорізьких респондентів найбільше тих, хто не знає, як вчинив би у подібній ситуації (30%).

Рисунок 5.12

Яку пораду Ви би дали тому, чия дівчина чи хлопець інфікувались ВІЛ?

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Продовжувати стосунки, але вживати заходи, щоб запобігти інфікуванню	2016	39% ↓	45%	24%	46%
	2015	46% ↑	43%		53%
	2014	36%	38%		44%
Припинити спілкування з цією людиною	2016	25% ↑	25%	39%	20%
	2015	20% ↓	20% ↓		14%
	2014	28%	31%		21%
Не знаю	2016	13%	21% ↑	7%	16%
	2015	15%	13%		14%
	2014	17%	13%		17%
Важко сказати	2016	23% ↑	9% ↓	30%	18%
	2015	19%	24%		19%
	2014	20%	18%		19%
N	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

Більша частина опитаних в усіх цільових групах не купували б овочі у торговця, якби знали, що він є носієм ВІЛ, або купували б залежно від ситуації. Серед жителів Дніпропетровської області частка тих, хто однозначно б не купував овочі у ВІЛ-позитивного торговця, значуще збільшилася у порівнянні з 2015 (з 39% у 2015 р. до 54% у 2016 р.).

Рисунок 5.13

Чи купували б Ви свіжі овочі у продавця або торговця, якби знали, що ця людина є носієм ВІЛ?

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропет- ровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Так	2016	15%	8%	19%	15%
	2015	15%	11%		13%
	2014	15%	12%		20%
Залежно від ситуації	2016	21%	27%	36%	25%
	2015	24%	25%		31% ↑
	2014	21%	21%		20%
Ні	2016	45%	54% ↑	26%	40%
	2015	41% ↓	39% ↓		36%
	2014	47%	51%		43%
Не знаю/не впевнений	2016	20%	12%	18%	19%
	2015	20%	25% ↑		20%
	2014	17%	16%		17%
N	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

6 Ключові індикатори прогресу в запровадженні глобальних заходів у відповідь на СНІД⁵

Індикатори розроблені для моніторингу виконання Політичної декларації ООН з ВІЛ/СНІДу. Крім того, за запитом ЦГЗ, в дослідження додали відповідні запитання для оцінки цих індикаторів.

6.1 Індикатор 1. Процент молодих людей у віці 15–24 роки, які правильно вказують способи профілактики передачі ВІЛ статевим шляхом і водночас відкидають основні хибні уявлення про передачу ВІЛ

У таблиці 6.1.1 наведено 5 запитань щодо профілактики ВІЛ, що їх вибрано для розрахунку індикатора.

Таблиця 6.1.1

Процент молодих чоловіків і жінок у віці 15-24 роки, які дали правильні відповіді на запитання, 2016: N=446; 2015: N=403; 2014: N=411

	2016	2015	2014
1. Чи можна зменшити ризик передачі ВІЛ, якщо мати статеві контакти тільки з одним вірним неінфікованим партнером, у якого нема інших партнерів? [ТАК]	91%	88%	88%
2. Чи можна зменшити ризик передачі ВІЛ, якщо постійно використовувати презервативи? [ТАК]	88%	79%	85%
3. Чи може здорова на вигляд людина мати ВІЛ? [ТАК]	77%	71%	72%
4. Чи можна інфікуватися ВІЛ через укуси комара? [НІ]	56%	49%	50%
5. Чи можна інфікуватися ВІЛ, якщо вживати їжу разом з ВІЛ-позитивним? [НІ]	61%	53%	55%

Індикатор розраховувався шляхом ділення числа респондентів у віці 15-24 роки, які дали правильні відповіді на всі п'ять запитань щодо профілактики ВІЛ (див. *Таблицю 6.1.1*), на загальну кількість респондентів у віці 15-24 роки.

Таблиця 6.1.2

Індикатор 1

Респонденти у віці 15-24 роки, 2016: N=446; 2015: N=403; 2014: N=411

	2016	2015	2014
Чисельник	Число респондентів у віці 15-24 роки, які дали правильні відповіді на всі п'ять запитань		
Знаменник	Загальна кількість респондентів у віці 15-24 роки		
	25%	20%	23%

⁵ http://www.unaids.org/sites/default/files/media_asset/GARPR_2014_guidelines_en_0.pdf

Таблиця 6.1.3

Індикатор 1, за гендерною ознакою

Респонденти-чоловіки у віці 15-24 роки, 2016: N=227; 2015: N=203; 2014: N=217;

Респонденти-жінки у віці 15-24 роки, 2016: N=219; 2015: N=200; 2014: N=194

			2016	2015	2014
ЧОЛОВІКИ	Чисельник	Число респондентів-чоловіків у віці 15-24 роки, які дали правильні відповіді на всі п'ять запитань	26%	21%	25%
	Знаменник	Загальна кількість респондентів-чоловіків у віці 15-24 роки			
ЖІНКИ	Чисельник	Число респондентів-жінок у віці 15-24 роки, які дали правильні відповіді на всі п'ять запитань	24%	19%	21%
	Знаменник	Загальна кількість респондентів-жінок у віці 15-24 роки.			

Таблиця 6.1.4

Індикатор 1, за віковою ознакою

Респонденти у віці 15-19 років, 2016: N=197; 2015: N=177; 2014: N=183;

Респонденти у віці 20-24 роки, 2016: N=227; 2015: N=220; 2014: N=228;

			2016	2015	2014
15-19	Чисельник	Число респондентів у віці 15-19 років, які дали правильні відповіді на всі п'ять запитань	23%	14%	19%
	Знаменник	Загальна кількість респондентів у віці 15-19 років			
20-24	Чисельник	Число респондентів у віці 20-24 роки, які дали правильні відповіді на всі п'ять запитань	25%	25%	26%
	Знаменник	Загальна кількість респондентів у віці 20-24 роки			

6.2 Індикатор 2. Процент молодих жінок і чоловіків у віці 15-24 роки, які мали статеві контакти у віці до 15 років

Індикатор розраховувався шляхом ділення числа респондентів у віці 15-24 роки, які мали статеві контакти у віці до 15 років, на загальну кількість респондентів у віці 15-24 роки.

Таблиця 6.2.1

Індикатор 2

Респонденти у віці 15-24 роки, 2016: N=446; 2015: N=403; 2014: N=411

Доповіщення у віці 15-24 роки, 2010: N = 110, 2010: N = 100, 2014: N = 111		2016	2015	2014
Чисельник	Число респондентів у віці 15-24 роки, які почали статеве життя у віці до 15 років	7%	5%	3%
Знаменник	Загальна кількість респондентів у віці 15–24 роки			

Таблиця 6.2.2

Індикатор 2, за гендерною ознакою

Респонденти-чоловіки у віці 15-24 роки, 2016: N=227; 2015: N=203; 2014: N=217;

Респонденти-жінки у віці 15-24 роки, 2016: N=219; 2015: N=200; 2014: N=194

			2016	2015	2014
ЧОЛОВІКИ	Чисельник	Число респондентів-чоловіків у віці 15-24, які почали статеве життя у віці до 15 років	10%	6%	6%
	Знаменник	Загальна кількість респондентів-чоловіків у віці 15-24 роки			
ЖІНКИ	Чисельник	Число респондентів-жінок у віці 15-24, які почали статеве життя у віці до 15 років	4%	3%	0%
	Знаменник	Загальна кількість респондентів-жінок у віці 15-24 роки			

Таблиця 6.2.3

Індикатор 2, за віковою ознакою

Респонденти у віці 15-19 років, 2016: N=197; 2015: N=177; 2014: N=183;

Респонденти у віці 20-24 роки, 2016: N=227; 2015: N=220; 2014: N=228;

			2016	2015	2014
15-19	Чисельник	Число респондентів у віці 15-19 років, які почали статеве життя у віці до 15 років	7%	2%	4%
	Знаменник	Загальна кількість респондентів у віці 15-19 років			
20-24	Чисельник	Число респондентів у віці 20-24 роки, які почали статеве життя у віці до 15 років	8%	7%	3%
	Знаменник	Загальна кількість респондентів у віці 20-24 роки			

6.3 Індикатор 3. Процент жінок і чоловіків у віці 15-49 років, які мали статеві контакти більше ніж з одним партнером за останні 12 місяців

Індикатор розраховувався шляхом ділення числа респондентів у віці 15-49 років, які мали статеві контакти більше ніж з одним партнером за останні 12 місяців, на загальну кількість респондентів у віці 15-49 років.

Таблиця 6.3.1

Індикатор 3

Респонденти у віці 15-49 років, 2016: N=1097; 2015: N=1000; 2014: N=1010

		2016	2015	2014
Чисельник	Число респондентів у віці 15-49 років, які мали статеві контакти більше ніж з одним партнером за останні 12 місяців	12%	10%	9%
Знаменник	Загальна кількість респондентів у віці 15-49 років			

Таблиця 6.3.2

Індикатор 3, за гендерною ознакою

Респонденти-чоловіки у віці 15-49 років, 2016: N=536; 2015: N=492; 2014: N=515;

Респонденти-жінки у віці 15-49 років, 2016: N=561; 2015: N=508; 2014: N=495

			2016	2015	2014
ЧОЛОВІКИ	Чисельник	Число респондентів-чоловіків у віці 15-49 років, які мали статеві контакти більше ніж з одним партнером за останні 12 місяців	17%	14%	11%
	Знаменник	Загальна кількість респондентів-чоловіків у віці 15-49 років			
ЖІНКИ	Чисельник	Число респондентів-жінок у віці 15-49 років, які мали статеві контакти більше ніж з одним партнером за останні 12 місяців	6%	5%	7%
	Знаменник	Загальна кількість респондентів-жінок у віці 15-49 років			

Таблиця 6.3.3

Індикатор 3, за віковою ознакою

Респонденти у віці 15-19 років, 2016: N=197; 2015: N=177; 2014: N=183;

Респонденти у віці 20-24 роки, 2016: N=227; 2015: N=220; 2014: N=228;

Респонденти у віці 25-49 років, 2016: N=673; 2015: N=603; 2014: N=599

			2016	2015	2014
15-19	Чисельник	Число респондентів у віці 15-19 років, які мали статеві контакти більше ніж з одним партнером за останні 12 місяців	13%	3%	9%
	Знаменник	Загальна кількість респондентів у віці 15-19 років			
20-24	Чисельник	Число респондентів у віці 20-24 роки, які мали статеві контакти більше ніж з одним партнером за останні 12 місяців	17%	13%	13%
	Знаменник	Загальна кількість респондентів у віці 20-24 роки			
25-49	Чисельник	Число респондентів у віці 25-49 років, які мали статеві контакти більше ніж з одним партнером за останні 12 місяців	10%	10%	8%
	Знаменник	Загальна кількість респондентів у віці 25-49 років			

6.4 Індикатор 4. Процент жінок і чоловіків у віці 15-49 років, які мали статеві контакти більше ніж з одним партнером за останні 12 місяців і використовували презерватив під час останнього статевого акту

Показник розраховувався шляхом ділення числа респондентів у віці 15-49 років, які мали статеві контакти більше ніж з одним партнером за останні 12 місяців і використовували презерватив під час останнього статевого акту, на загальну кількість респондентів у віці 15-49 років, що мали статеві контакти більше ніж з одним партнером за останні 12 місяців.

Таблиця 6.4.1

Індикатор 4

Респонденти у віці 15-49 років, які мали статеві контакти більше ніж з одним партнером за останні 12 місяців, 2016: N=129; 2015: N=93; 2014: N=95

		2016	2015	2014
Чисельник	Число респондентів у віці 15-49 років, які мали статеві контакти більше ніж з одним партнером за останні 12 місяців і використовували презерватив під час останнього статевого контакту	58%	56%	61%
Знаменник	Загальне число респондентів у віці 15-49 років, які мали статеві контакти більше ніж з одним партнером за останні 12 місяців			

Таблиця 6.4.2

Індикатор 4, за гендерною ознакою

Респонденти-чоловіки у віці 15-49 років, які мали статеві контакти більше ніж з одним партнером за останні 12 місяців, 2016: N=83; 2015: N=64; 2014: N=62;

Респонденти-жінки у віці 15-49 років, які мали статеві контакти більше ніж з одним партнером за останні 12 місяців, 2016: N=46*; 2015: N=29*; 2014: N=33*

			2016	2015	2014
ЧОЛОВІКИ	Чисельник	Число респондентів-чоловіків у віці 15-49 років, які мали статеві контакти більше ніж з одним партнером за останні 12 місяців і використовували презерватив під час останнього статевого контакту	62%	60%	53%
	Знаменник	Загальне число респондентів-чоловіків у віці 15-49 років, які мали статеві контакти більше ніж з одним партнером за останні 12 місяців			
ЖІНКИ	Чисельник	Число респондентів-жінок у віці 15-49 років, які мали статеві контакти більше ніж з одним партнером за останні 12 місяців і використовували презерватив під час останнього статевого контакту	47%	56%	74%
	Знаменник	Загальне число респондентів-жінок у віці 15-49 років, які мали статеві контакти більше ніж з одним партнером за останні 12 місяців			

*Кількість випадків недостатня для проведення надійного аналізу

6.5 Індикатор 5. Процент жінок і чоловіків у віці 15-49 років, які пройшли тестування на ВІЛ за останні 12 місяців і знають свої результати

Індикатор розраховувався шляхом ділення числа респондентів у віці 15-49 років, які пройшли тестування на ВІЛ за останні 12 місяців і знають результати свого тесту, на загальну кількість респондентів у віці 15-49 років.

Таблиця 6.5.1

Індикатор 5

Респонденти у віці 15-49 років, 2016: N=1097; 2015: N=1000; 2014: N=1010

		2016	2015	2014
Чисельник	Число респондентів у віці 15-49 років, які пройшли тестування на ВІЛ за останні 12 місяців і знають результати свого тесту	14%	12%	14%
Знаменник	Загальна кількість респондентів у віці 15-49 років			

Таблиця 6.5.2

Індикатор 5, за гендерною ознакою

Респонденти-чоловіки у віці 15-49 років, 2016: N=536; 2015: N=492; 2014: N=515;

Респонденти-жінки у віці 15-49 років, 2016: N=561; 2015: N=508; 2014: N=495

			2016	2015	2014
ЧОЛОВІКИ	Чисельник	Число респондентів-чоловіків у віці 15-49 років, які пройшли тестування на ВІЛ за останні 12 місяців і знають результати свого тесту	13%	10%	13%
	Знаменник	Загальна кількість респондентів-чоловіків у віці 15-49 років			
ЖІНКИ	Чисельник	Число респондентів-жінок у віці 15-49 років, які пройшли тестування на ВІЛ за останні 12 місяців і знають результати свого тесту	16%	13%	15%
	Знаменник	Загальна кількість респондентів-жінок у віці 15-49 років			

Таблиця 6.5.3

Індикатор 5, за віковою ознакою

Респонденти у віці 15-19 років, 2016: N=197; 2015: N=177; 2014: N=183;

Респонденти у віці 20-24 роки, 2016: N=227; 2015: N=220; 2014: N=228;

Респонденти у віці 25-49 років, 2016: N=673; 2015: N=603; 2014: N=599

			2016	2015	2014
15-19	Чисельник	Число респондентів у віці 15-19 років, які пройшли тестування на ВІЛ за останні 12 місяців і знають результати свого тесту	7%	5%	8%
	Знаменник	Загальна кількість респондентів у віці 15-19 років			
20-24	Чисельник	Число респондентів у віці 20-24 роки, які пройшли тестування на ВІЛ за останні 12 місяців і знають результати свого тесту	10%	18%	17%
	Знаменник	Загальна кількість респондентів у віці 20-24 роки			
25-49	Чисельник	Число респондентів у віці 25-49 років, які пройшли тестування на ВІЛ за останні 12 місяців і знають результати свого тесту	16%	11%	14%
	Знаменник	Загальна кількість респондентів у віці 25-49 років			

6.6 Індикатор 6. Частка чоловіків і жінок у віці 15-49 років, які повідомляють про дискримінаційне ставлення до людей, що живуть з ВІЛ

Індикатор розраховувався шляхом ділення числа респондентів у віці 15-49 років, які повідомляють про дискримінаційне ставлення до людей, що живуть з ВІЛ, на загальну кількість респондентів у віці 15-49 років.

Таблиця 6.6.1

Індикатор 6

Респонденти у віці 15-49 років, 2016: N=1097; 2015: N=1000; 2014: N=1010

		2016	2015	2014
Чисельник	Число чоловіків і жінок у віці 15-49 років, які відповіли «Ні» або «Залежно від ситуації» щонайменше на одне із запитань: - Чи купували би ви свіжі овочі у торговця або продавця, якби знали, що він є носієм ВІЛ? - Чи можуть діти, що живуть з ВІЛ, ходити до школи разом з ВІЛ-негативними дітьми?	73%	76%	74%
Знаменник	Загальна кількість чоловіків і жінок у віці 15-49 років			

Таблиця 6.6.2

Процент респондентів у віці 15-49 років, які відповіли «Ні» або «Залежно від ситуації» на запитання «Чи купували би ви свіжі овочі у торговця або продавця, якби знали, що він є носієм ВІЛ?»

Респонденти у віці 15-49 років, 2016: N=1097; 2015: N=1000; 2014: N=1010

		2016	2015	2014
Чисельник	Число чоловіків і жінок у віці 15-49 років, які відповіли «Ні» або «Залежно від ситуації» на запитання «Чи купували би ви свіжі овочі у торговця або продавця, якби знали, що він є носієм ВІЛ?»	65%	64%	66%
Знаменник	Загальна кількість чоловіків і жінок у віці 15-49 років			

Таблиця 6.6.3

Процент респондентів у віці 15-49 років, які відповіли «Ні» або «Залежно від ситуації» на запитання «Чи можуть діти, що живуть з ВІЛ, ходити до школи разом з ВІЛ-негативними дітьми?»

Респонденти у віці 15-49 років, 2016: N=1097; 2015: N=1000; 2014: N=1010

		2016	2015	2014
Чисельник	Число чоловіків і жінок у віці 15-49 років, які відповіли «Ні» або «Залежно від ситуації» на запитання «Чи можуть діти, що живуть з ВІЛ, ходити до школи разом з ВІЛ-негативними дітьми?»	44%	48%	49%
Знаменник	Загальна кількість чоловіків і жінок у віці 15-49 років			

7 Висновки і рекомендації

7.1 Обізнаність про кампанію «Не Дай СНІДу Шанс!» і Загальнонаціональну гарячу лінію з питань ВІЛ/СНІД і туберкульозу

32% українців чули про інформаційну кампанію «Не Дай СНІДу Шанс!»⁶. Порівняно з попередньою хвилею, зросла кількість тих, хто не отримував інформації про кампанію протягом останніх 12 місяців (68% у 2016 р. проти 61% у 2015 р.). Разом з тим близько чверті (24%) українців бачили білборди чи сітілайти кампанії «Вірю – не вірю» - загальна частка тих, хто чув про інформаційну кампанію «Не Дай СНІДу Шанс» та/ або бачив білборди чи сітілайти кампанії «Вірю – не вірю» складає 39%.

Найбільш поширеними джерелами інформації про кампанію «Не Дай СНІДу Шанс!» в Україні є телебачення (21%), зовнішня реклама/білборди (16%), Інтернет, не включаючи соціальні медіа (7%), брошури/листівки (6%), газети (6%). Порівняно з 2015 роком, зменшилася кількість українців, що отримали інформацію про кампанію під час акцій, що проводяться в містах (5% у 2015 році проти 2% у 2016 році).

33% українців чули про Загальнонаціональну гарячу лінію з питань ВІЛ/СНІД і туберкульозу. Серед тих, хто чув про кампанію, 55% знали й про Загальнонаціональну гарячу лінію з питань ВІЛ/СНІД і туберкульозу, натомість серед тих, хто не чув про кампанію, лише 20% знали про гарячу лінію.

Переважна більшість українців (77%), які знають про гарячу лінію, знають і те, що **дзвінок на лінію безкоштовний**. 21% українців не володіють інформацією про вартість дзвінка, і тільки 2% вважають, що дзвінки платні.

Українці, що чули про гарячу лінію, назвали такі **обставини, коли слід на неї звертатись**: якщо людина гадає, що інфікувалась ВІЛ (57%); якщо людина хоче дізнатися, де зробити тест на ВІЛ (36%); якщо людині потрібна загальна інформація про ВІЛ (частка тих, хто так гадає скоротилася з 46% у 2015 році до 34% у 2016 році); або як захиститися від інфікування ВІЛ (31%).

Серед тих, хто чув про Загальнонаціональну гарячу лінію з питань ВІЛ/СНІД і туберкульозу, 29% знають про можливість он-лайн консультування з питань ВІЛ/СНІД.

Молодь⁷

- 43% чули про інформаційну кампанію «Не Дай СНІДу Шанс!».
- Порівняно з населенням загалом, серед Молоді більша частка тих, хто дізнався про кампанію із зовнішньої реклами/білбордів (22%).
- 35% бачили білборди або сітілайти кампанії «Вірю – не вірю». Загальна частка тих, хто чув про інформаційну кампанію «Не Дай СНІДу Шанс» та/або бачив білборди чи сітілайти «Вірю – не вірю» складає 52%.
- 43% чули про Загальнонаціональну гарячу лінію з питань ВІЛ/СНІД і туберкульозу.

⁶ Тут і далі згадуються тільки значущі відмінності (ймовірність 0,95) між результатами 2015 та 2016 рр.

⁷ Тут і далі для характеристики підвибірок згадуються тільки значущі відмінності (ймовірність 0,95) між населенням України загалом, з одного боку, та Молоддю/населенням Дніпропетровської області/населенням Запорізької області, – з іншого, а також значущі відмінності (ймовірність 0,95) між результатами 2015 та 2016 рр.

Населення Дніпропетровської області

- 76% чули про інформаційну кампанію «Не Дай СНІДу Шанс!» (цей показник значуще виріс у порівнянні з 2015 роком, коли він становив 54%).
- Населення Дніпропетровської області частіше, ніж населення загалом, отримувало інформацію про кампанію з телебачення (64%), зовнішньої реклами/білбордів (64%), Інтернету крім соціальних мереж (16%), брошур, листівок (26%), від медичних працівників (15%).
- 77% бачили білборди чи сітілайти кампанії «Вірю – не вірю». Загальна частка тих, хто чув про інформаційну кампанію «Не Дай СНІДу Шанс» та/або бачив білборди чи сітілайти кампанії «Вірю – не вірю» складає 85%.
- 42% чули про Загальнонаціональну гарячу лінію з питань ВІЛ/СНІД і туберкульозу (у 2015 році ця частка складала 28%).
- Серед тих, хто знає про Загальнонаціональну гарячу лінію з питань ВІЛ/СНІД і туберкульозу, значуще зросло знання щодо безкоштовних дзвінків на цю лінію (92% у 2016 році проти 76% у 2015 році).

Населення Запорізької області

- Тільки 22% чули про інформаційну кампанію «Не Дай СНІДу Шанс!».
- Найпоширенішим джерелом інформації про ВІЛ є телебачення (20%).
- 12% бачили білборди чи сітілайти кампанії «Вірю – не вірю». Загальна частка тих, хто чув про інформаційну кампанію «Не Дай СНІДу Шанс» та/або бачив білборди чи сітілайти кампанії «Вірю – не вірю» складає 29%.

7.2 Знання про ВІЛ

58% українців вважають, що вони дуже добре або достатньо добре **поінформовані про ВІЛ/СНІД**; 27% кажуть, що поінформовані погано, 6% – взагалі не поінформовані (частка тих, хто гадав, що вони зовсім не поінформовані про ВІЛ/СНІД скоротилася у порівнянні з 2015 роком, коли вона становила 9%).

74% українців чули або бачили інформацію про ВІЛ/СНІД протягом минулого року. Найбільш поширеними **джерелами інформації про ВІЛ/СНІД** в Україні є: телебачення (56%), зовнішня реклама/білборди (21%), Інтернет, не включаючи соціальні медіа (15%), газети/журнали (12%), брошури/листівки (12%). Порівняно з 2015 р., скоротилась частка українців, що отримували інформацію з зовнішньої реклами (21% у 2016 проти 25% в 2015), газет/журналів (12% проти 16%), брошур/ листівок (12% проти 16%), акцій, що проводяться у місті (4% проти 8%).

Більш ніж половина українців знають такі **факти про ВІЛ**:

- можна інфікуватися ВІЛ і не знати про це (85% респондентів вважають твердження правильним; ця частка значуще зросла у порівнянні з 2015 роком, коли вона становила 82%);
- використання презервативів значуще зменшує ризик інфікування ВІЛ (80%, що значуще більше у порівнянні з 2015 роком, коли ця частка становила 76%);
- зараз немає ліків, які б цілковито вилікували від ВІЛ-інфекції і СНІДу (74%);
- здорова на вигляд людина може мати ВІЛ (71%);
- якщо людина не вживає наркотики, це не означає, що вона може не турбуватися про ВІЛ/СНІД (61%).

Близько третини опитаних (35%) знають, що «ВІЛ – це не смертний вирок»; 30% знають, що ВІЛ-позитивна жінка може народити здорову дитину; 29% знають, що ВІЛ-позитивні сьогодні забезпечуються необхідними ліками та можуть жити нормальним життям.

Головними причинами поширення ВІЛ на думку опитаних є: поширеність торгівлі наркотиками (75%), проституція (74%), розповсюдження наркотиків (75%), гомосексуальні стосунки (66%), переконання людей, що ризик інфікування ВІЛ їх не стосується (56%).

Більшість українців знають **можливі шляхи передачі ВІЛ, що пов'язані з ризикованою поведінкою:**

- спільне використання голки і шприців для ін'єкцій (93% українців знають про цей шлях інфікування ВІЛ, цей показник значуще зріс порівняно з 90% у 2015 році);
- вагінальний секс без презерватива (85%);
- виконання пірсингу і татування (83%);
- анальний секс без презерватива (75%);
- користування чужим приладдям для гоління, чужою зубною щіткою (70%, цей показник знизився у порівнянні з 75% у 2015 році);
- оральний секс без презерватива (65%).

Загалом частка українців, яким відомі всі вищезазначені шляхи інфікування, становить 44% (цей показник незначуще змінився з 2015).

Найбільш поширеними серед українців є такі **хибні уявлення про шляхи передачі ВІЛ**: якщо лікуватися в тому самому лікарському кабінеті, де лікуються ВІЛ-позитивні пацієнти (32% респондентів), якщо пити з однієї склянки з ВІЛ-позитивною людиною (24%), через укуси комара (23%, цей показник значуще знизився з 28% у 2015 році), якщо користуватися одним туалетом/лазнею/басейном/сауною з людиною, яка має ВІЛ-інфекцію (21%, цей показник значуще знизився з 26% у 2015 році), через спільне користування рушником, милом, мочалкою (21%). Усі хибні уявлення можуть спричинити нетерпимість до ЛЖВ.

На думку більшості, найкращим способом **запобігти інфікуванню ВІЛ** є сексуальні стосунки лише з одним постійним партнером, якому довіряєш і який не має інших сексуальних партнерів (так вважають 89%); 81% гадає, що використання презервативів при кожному сексуальному контакті є також надійним способом захисту від інфікування.

Однак лише 58% точно знають, що ризик ВІЛ-інфекції не зменшується при користуванні гормональними контрацептивами (цей показник збільшився у порівнянні з 2015 роком, коли він становив 53%), а 51% - що ризик ВІЛ-інфікування не зменшується при статевих актах без еякуляції. Також тільки 43% українців напевне знають, що сперміциди не знижують ризик інфікування ВІЛ.

34% українців повідомили, що не **потребують більше інформації про ВІЛ/СНІД**. Решта **найчастіше** хотіли б і отримувати інформацію про особисті засоби профілактики ВІЛ (27%), про тестування на ВІЛ та роз'яснення щодо результатів (19%).

Молодь

- 69% вважають, що вони дуже добре або достатньо добре інформовані про ВІЛ/СНІД.
- 83% чули або бачили інформацію про ВІЛ/СНІД протягом останнього року.
- Інтернет (без соціальних медіа) та зовнішня реклама є більш згадуваними джерелами інформації про ВІЛ серед Молоді, ніж серед населення загалом.
- Серед Молоді значуще зросла частка тих, хто знає, що можна інфікуватися ВІЛ і не знати про це (з 83% до 89%); немає ліків, які б повністю вилікували від ВІЛ (з 69% до 77%); здорова на вигляд людина може мати ВІЛ (з 71% до 77%); інфікування ВІЛ – це не

смертний вирок (з 35% до 42%); ВІЛ-позитивна жінка може народити здорову дитину (з 26% до 33%).

- Збільшилася частка тих, хто знає, що постійне використання презерватива зменшує ризик інфікування ВІЛ (з 79% у 2015 році до 88% у 2016 році).
- 23% сказали, що не потребують більше інформації про ВІЛ/СНІД.

Населення Дніпропетровської області

- 80% жителів Дніпропетровської області вважають, що вони добре або достатньо добре інформовані про ВІЛ/СНІД.
- 94% отримували інформацію про ВІЛ/СНІД протягом останнього року, що значуще більше, ніж у 2015 році (79%). Зокрема, значуще зросла, у порівнянні з 2015 роком, частка людей, які отримували інформацію про ВІЛ/СНІД з телебачення, зовнішньої реклами/білбордів, брошур/листівок, Інтернету, крім соціальних мереж, від працівників закладів, на роботі, у громадському транспорті.
- Серед населення Дніпропетровської області значуще зросла частка респондентів, які знають, що можна інфікуватися ВІЛ і не знати про це; немає ліків, які можуть повністю вилікувати від ВІЛ; здорова на вигляд людина може бути ВІЛ-позитивною; якщо людина не вживає наркотики, це не означає, що їй можна не боятися ВІЛ; ВІЛ – це не смертний вирок; ВІЛ-позитивна жінка може народити здорову дитину.
- Значуще зросла частка тих, хто знає про такі шляхи інфікування ВІЛ, як незахищений вагінальний секс, інфікування під час пірсингу чи татуювання, незахищений оральний секс. Загалом частка жителів Дніпропетровської області, які знають всі шляхи інфікування ВІЛ, що пов'язані з ризиковою поведінкою, значуще зросла з 37% у 2015 році до 50% у 2016 році.

Населення Запорізької області

- 57% населення Запорізької області вважають, що вони добре або досить добре інформовані про ВІЛ/СНІД.
- 32% опитаних протягом останнього року вони не отримували інформацію про ВІЛ/СНІД.
- 54% населення Запорізької області знають всі шляхи інфікування ВІЛ, пов'язані з ризиковою поведінкою.
- 44% опитаних сказали, що вони не потребують додаткової інформації про ВІЛ/СНІД.

7.3 Ставлення до ВІЛ

Найбільшою загрозою для здоров'я українці вважають серцево-судинні захворювання: вони непокоїть 24% усіх респондентів. Онкологічні хвороби посідають другу позицію (20%). Лише 10% українців тривожаться через ВІЛ/СНІД.

62% українців упевнені, що їм **абсолютно не загрожує інфікування ВІЛ або такий ризик є малоймовірним**. Тільки 26% вважають такий ризик реальним («абсолютно реальний», «цілком реальний» і «п'ятдесят на п'ятдесят»).

Більшість українців, які вважають, що їм загрожує ВІЛ, кажуть, що знають заходи запобігання інфікуванню, але в житті може все трапитись (63%); 13% відповіли, що у них не завжди виходить вжити засоби безпеки, і 12% не знають, як себе захистити.

Ті українці, які вважають ризик інфікуватися малоймовірним для себе, найчастіше пояснюють свою впевненість тим, що: мають одного постійного сексуального партнера, якому довіряють (47%); не вживають наркотики (36%); не вірять, що таке може трапитися з ними (27%); не мають сексуального партнера (23%).

66% українців вважають, що чоловік, який носить із собою презервативи, не матиме поганої репутації; 56% українців вважають так само і щодо жінок, які носять з собою презервативи.

Щодо **ставлення до стосунків з новими сексуальними партнерами**, то 6% українців погодились би, якби новий партнер запропонував секс без презерватива (у 2015 році таких було значуще більше – 10%), 23% не знають, що відповіли би на таку пропозицію; 48% не погодились би (цей показник значуще зріс з 40% у 2015 році) і 23% вважають, що ніколи не матимуть нових стосунків. У порівнянні з 2015 роком частка тих, хто не погодився б на секс без презерватива з новим партнером, збільшилася і серед жінок (42% у 2015 р. та 49% у 2016 р.), і серед чоловіків (38% у 2015 р. та 47% у 2016 р.). Серед жінок більше тих, хто сказав, що взагалі б не мали таких стосунків (27% проти 19% чоловіків). Натомість серед чоловіків більше тих, хто не знає, як вчинив би у такій ситуації (27% проти 20% жінок).

57% українців самі запропонували б використати презерватив новому сексуальному партнеру (показник зріс з 52% у 2015 році). За цим показником немає суттєвої різниці між чоловіками і жінками.

43% українців гадають, що мають доволі високі шанси переконати нового партнера використати презерватив. Лише 12% вважають, що у них виникнуть труднощі з цим. Чоловіки більш упевнені у легкості вмовити нового партнера використати презерватив, ніж жінки (56% чоловіків та 46% жінок сказали, що їм дуже або доволі легко буде переконати в цьому свого партнера).

25% запропонували б, а 20% не запропонували б пройти тест на ВІЛ новому партнеру. Проте більшість респондентів не мали відповіді на запитання, чи запропонували б вони пройти тест на ВІЛ новому партнеру перед початком сексуальних стосунків (55%), що може означати, що можливість таких дій ніколи не спадала їм на думку, тож вони не продумали свою поведінку у таких обставинах.

Молодь

- З усіх загроз для здоров'я у 2016 р. молодих людей більше всього непокоїв рак (19%), ВІЛ/СНІД – на другому місці (17%).
- 34% відчувають для себе загрозу щодо інфікування ВІЛ.
- Серед Молоді найбільш розповсюдженою причиною впевненості у відсутності ризику інфікування ВІЛ є невживання наркотиків (45%). У порівнянні з 2015 роком серед Молоді зменшилася частка тих, хто пояснює відсутність ризику ВІЛ-інфікування наявністю одного постійного партнера (45% у 2015 р. та 32% у 2016 р.). 13% упевнені у низькій ймовірності інфікування, тому що завжди користуються презервативами (порівняно з 7% серед населення загалом).
- 54% відмовляться, якщо новий партнер запропонує секс без презерватива.
- 74% запропонують використати презерватив новому сексуальному партнеру (цей показник значуще зріс з 63% у 2015 році).

Населення Дніпропетровської області

- Значуще зросла частка тих, хто не погодиться на пропозицію нового партнера щодо сексу без презерватива (з 39% у 2015 році до 76% у 2016 році). Ця частка є найвищою серед усіх цільових груп.
- 76% запропонують використати презерватив новому сексуальному партнеру (цей показник значуще зріс з 54% у 2015 році).
- 47% запропонують новому партнеру пройти тест на ВІЛ (цей показник значуще зріс з 22% у 2015 році).

- Значуща зросла частка тих, хто згоден, що чоловік або жінка, які носять з собою презерватив, не матимуть поганої репутації (з 67% до 80% щодо чоловіків та з 60% до 73% щодо жінок).

Населення Запорізької області

- 66% респондентів вважають, що їм буде легко або доволі легко переконати нового партнера використовувати презерватив.
- Тільки 17% жителів Запорізької області сказали, що вони б проявили ініціативу і запропонували новому партнеру пройти тест на ВІЛ.

7.4 Ризикована поведінка і тестування на ВІЛ

88% українців старше 15 років мають досвід статевих стосунків. 64% з них отримали свій перший **сексуальний досвід** після 15 років, а 4% – до 15 років, решта відмовились відповідати.

Серед тих респондентів, хто мав інтимні стосунки, 34% обговорювали необхідність безпечного сексу зі своїм партнером; 28% розмовляли зі своїм партнером про свої попередні стосунки; 22% пройшли тест на інфекції, що передаються статевим шляхом; 21% просили свого партнера використати презерватив і така сама кількість; 11% цікавились, чи проходив партнер тест на ВІЛ; 9% вирішили відмовитися від сексу, бо партнер не захотів використати презерватив; 5% просили партнера пройти тест на ВІЛ.

63% українців мали **сексуальні контакти протягом останніх 12 місяців**, з них 68% лише одного сексуального партнера протягом останніх 12 місяців, 11% - більше одного, 21% відмовились відповідати.

Також серед них 13% завжди **використовують презерватив**, 10% – майже завжди і 17% – час від часу чи рідко, 39% не користуються презервативами, оскільки мають одного постійного партнера, а 16% – з інших причин; решта відмовились відповідати.

Серед тих українців, хто не користується або не завжди користується презервативами, 36% повідомили, що не роблять цього, бо довіряють своєму партнеру; 26% – що презерватив заважає отримати повне задоволення (проти 31% у 2015); 22% пояснили, що презерватив не завжди під рукою; 16% не вважають це за необхідне; 14% – що застосовують інші методи контрацепції.

Більшість тих, хто користувався презервативами протягом останнього року, вважають їх передусім методом контрацепції (81%), 33% використовують презерватив для захисту від ВІЛ/СНІД, а 39% – від інших інфекцій.

Понад половину українців (64%) ніколи не проходили **тест на ВІЛ**, а 31% – проходили (решта відмовились відповідати). Серед тих, хто ніколи не користується презервативами або користується не завжди, більше половини (60%) респондентів ніколи не проходили тест на ВІЛ.

Ті, хто проходили тест на ВІЛ, робили це через необхідність отримати медичну довідку про стан здоров'я, в тому числі, у зв'язку з вагітністю (82%); переважна частина решти пройшли тест задля власного спокою (11%).

У більшості випадків респонденти тестувалися в медичних закладах (44%), жіночих консультаціях (31%) і СНІД-центрах (15%).

Більшість протестованих на ВІЛ лишилися задоволеними процедурою тестування і консультацією (84%), 8% відповіли, що загалом задоволені, але їм не запропонували проконсультуватися, і тільки 4% повідомили, що вони частково незадоволені.

24% з тих, хто ніколи не перевірявся на ВІЛ, пройшли би безкоштовне тестування.

Молодь

- 66% мають досвід сексуального контакту.
- Молодь, що мала інтимні стосунки, демонструє вищу готовність до безпечного сексу, ніж населення загалом: 42% обговорювали безпечні способи статевого життя зі своїм партнером; 39% розмовляли про попередні статеві контакти зі своїм партнером; 34% просили свого партнера використати презерватив; 16% не погодилися на секс, коли їхній партнер відмовився використати презерватив.
- 31% тих, хто мав інтимні стосунки протягом останніх 12 місяців, завжди користуються презервативом, проте лише 16% не користуються презервативами тому, що мають постійного партнера (порівняно з 39% серед населення загалом).
- Серед тих, хто ніколи не перевірявся на ВІЛ, 40% зробили би безкоштовний тест.

Населення Дніпропетровської області

- 33% тих, хто мав сексуальні контакти протягом останніх 12 місяців, користуються презервативами завжди (показник значуще зріс у порівнянні з 22% у 2015 році).
- Мешканці Дніпропетровської області, що мали інтимні стосунки, виявляють більшу зацікавленість у безпечному сексі, ніж населення загалом: 53% говорили з партнером про безпечний секс, стільки ж проходили тест на ІПСШ, 47% просили партнера використовувати презерватив, 41% говорили з партнером про попередні стосунки, 32% утрималися від сексуальних контактів без презерватива, 22% просили партнера пройти тест на ІПСШ, а 16% - просили партнера пройти тест на ВІЛ.
- 76% пройшли тест на ВІЛ.
- 93% протестованих на ВІЛ лишилися задоволеними процедурою тестування і консультацією.
- 45% тих, хто ніколи не перевірявся на ВІЛ, зробили би безкоштовний тест (цей показник значуще зріс з 23% у 2015 році).

Населення Запорізької області

- Тільки 7% мешканців Запорізької області завжди користувалися презервативом протягом останніх 12 місяців, водночас серед них найвища частка тих, хто не користується презервативом, бо має одного постійного партнера (45%).
- 33% тих, хто ніколи не перевірявся на ВІЛ, зробили би безкоштовний тест.

7.5 Ставлення до ЛЖВ

Більша частина українців (66%) вважає, що люди з ВІЛ мають право **тримати свій діагноз у таємниці**.

42% вважає, що люди інфікуються ВІЛ лише через свою аморальну поведінку, ще 29% вважають, що ВІЛ – це Божа кара. Зросла частка тих, хто вважає, що ЛЖВ повинні бути ізольовані (з 19% у 2015 році до 23% у 2016 році).

36% вважає, що права ЛЖВ порушуються в Україні.

39% порадили би людині, чий партнер інфікувався ВІЛ, продовжувати стосунки, вживши усіх необхідних застережних заходів (проти 46% в 2015 році); 25% рекомендували б припинити стосунки (проти 20% в 2015 році), решта не знають, що порадити.

В ході опитування досліджувалися 4 рівні сприйняття ЛЖВ: сприйняття незнайомих ЛЖВ (шкала Богардуса), сприйняття знайомих, якщо вони інфікуються ВІЛ; сприйняття знайомих ЛЖВ; сприйняття ВІЛ-позитивних дітей.

Шкала Богардуса. Лише 13% не проти мати ЛЖВ у своєму оточенні як колег, сусідів, близьких друзів та членів родини.

Більша частина українців є нетолерантними до ЛЖВ – 70% згодні допустити ЛЖВ тільки як жителів України/гостей України або ж не пускали би їх до України зовсім. Ще менш терпимі українці до уразливих до ВІЛ груп (СІН, гомосексуалів, бісексуалів, трансгендерів, працівників комерційного сексу). В 2016 році дещо зменшилась нетолерантність до гомосексуалів – якщо в 2015 році 52% не хотіли б їх пускати до України, то в 2016 – 47%, але зменшилась і частка тих, хто готовий приймати гомосексуалів щонайменше як колег по роботі або на ближчому рівні – 9% проти 12% в 2015.

Сприйняття знайомих, якщо вони інфікуються ВІЛ. 47% українців твердять, що не змінять свого ставлення до своїх друзів чи колег, коли дізнаються, що ті є ВІЛ-позитивними, або навіть запропонують їм свою допомогу (порівняно з 59% у 2015). Для 17% спілкування з ВІЛ-позитивними знайомими стане неприємним, але вони намагатимуться приховати це (у 2015 таких було 13%). 20% постараються спілкуватися з такими знайомими якомога менше або припинять зовсім, решта не можуть передбачити свою реакцію.

Серед тих, хто змінить своє ставлення до людини, якщо дізнається про її ВІЛ-позитивний статус, 55% пояснюють це страхом інфікуватися. Частка тих, хто вважає, що ЛЖВ інфікувалися через свою аморальність, зменшилася з 25% у 2015 році до 17% в 2016 році.

Сприйняття ЛЖВ. Знайомих ЛЖВ мають 5% українців, і 71% з них ставляться до ЛЖВ, як до звичайних людей, 23% намагаються уникати спілкування з ними.

Сприйняття дітей з ВІЛ-позитивним статусом. 34% вважають нормальним відвідання ВІЛ-позитивних дітей однієї школи з ВІЛ-негативними дітьми, 22% — проти цього, решта відповіли, що це залежить від ситуації, або не визначилися. Більшість тих, хто проти, пояснюють свою позицію ризиком інфікування ВІЛ-негативних дітей (цей показник збільшився з 57% у 2015 році до 67% у 2016 році).

Молодь

Молодь виявляє вищий рівень толерантності до ЛЖВ, ніж населення в цілому, зокрема:

- Молодь більше, ніж населення в цілому, схильна до думки, що ВІЛ-позитивні діти можуть ходити до школи разом з ВІЛ-негативними дітьми.
- Серед Молоді 46% порадять тим, чий хлопець або дівчина інфікувалися ВІЛ, продовжувати стосунки, але вживати заходи, щоб запобігти інфікуванню.

Населення Дніпропетровської області

- Населення Дніпропетровської області є менш толерантним до ЛЖВ за усіма показниками, за деякими з них в 2016 спостерігається негативна динаміка (зокрема, в 2016 43% заперечили негативне ставлення до знайомого в разі отримання інформації про його/її інфікування ВІЛ, а в 2015 таких було 54%). Серед цієї цільової групи більше тих, хто не погоджується з тим, що ВІЛ-позитивні діти можуть ходити до школи разом з ВІЛ-негативними дітьми (39%).
- При цьому, щодо більшості вразливих груп (бісексуалів, гомосексуалів, СІН, працівників комерційного сексу) частка опитаних, які б погодилися бачити представників цих груп як мешканців України, зросла разом зі зниженням частки тих, хто взагалі не пускав би представників цих груп в Україну.

Населення Запорізької області

- Населення Запорізької області менш толерантне, ніж населення в цілому, як до ЛЖВ, так і до більшості вразливих груп (гомосексуали, бісексуали, трансгендери, СІН, працівники комерційного сексу).

7.6 Висновки і рекомендації щодо змісту кампанії

Порівняно з 2015 роком, у 2016 році спостерігаються позитивні та негативні тенденції. Позитивні тенденції:

- скорочення частки тих, хто взагалі нічого не знає про ВІЛ/СНІД;
- зростання обізнаності про те, що ВІЛ можна інфікуватися і не знати про це; використання презерватива значуще зменшує ризик інфікування ВІЛ; інфікуванню сприяє спільне використання голінок і шприців для ін'єкцій;
- зменшення частки тих, хто вважає, що інфікуватися ВІЛ можна через укуси комарів та при користуванні одним туалетом/лазнею/басейном/сауною з ВІЛ-позитивною людиною;
- збільшення частки тих, хто не погодиться на секс без презерватива з новим партнером. Цей показник збільшився як серед чоловіків, так і серед жінок;
- збільшення частки тих, хто проявить ініціативу і запропонує презерватив новому сексуальному партнеру.

Негативні тенденції:

- зменшення частки тих, хто знає, що інфікуватися ВІЛ можна під час користування чужим приладдям для гоління, чужою зубною щіткою;
- зниження рівня толерантності до ЛЖВ.

Рекомендації щодо змісту кампанії, що були розроблені на 2015-2016 роки, зберігають свою актуальність і в 2017 році:

- ВІЛ передається через незахищений оральний і анальний сексуальний контакт так само, як і через незахищений вагінальний.
- Серед усіх способів контрацепції тільки презервативи захищають від інфікування ВІЛ (така інформація є особливо важливою для населення Дніпропетровської області, серед якого поширене переконання, що статевий акт без еякуляції зменшує ризик інфікування ВІЛ).
- Сексуальне задоволення при незахищеному сексі не вартує ризику інфікування ВІЛ та іншими хворобами (цей меседж особливо важливий для чоловіків, оскільки вони більше схильні до ризикованої поведінки).
- Це абсолютно нормально для жінки — носити із собою презервативи і наполягати на їхньому використанні; сором'язливість не вартує того, щоби наражатися на небезпеку інфікування ВІЛ або іншими хворобами.
- Симптоми ВІЛ не проявляються одразу після інфікування; нема таких симптомів, за якими можна визначити, чи хвора людина, тільки за її зовнішнім виглядом.
- Тестування на ВІЛ є процедурою доступною, анонімною, безкоштовною (проте тести можна купити в аптеках за доступними цінами, якщо людина не хоче звертатися в організації) і швидкою.
- Це абсолютно нормально – попросити партнера пройти тест на ВІЛ.
- Можна безпечно жити з ЛЖВ і користуватися одною ванною, милом, рушником тощо – усім, крім приладдя для гоління і зубних щіток. Неможливо інфікуватися ВІЛ через укуси комарів.
- Не існує препаратів, здатних цілковито вилікувати ВІЛ, але в наш час ЛЖВ отримують лікування, яке робить їх безпечними для оточуючих. Загалом доцільно поширювати позитивну інформацію про ЛЖВ, яка засвідчує, що вони звичайні люди, такі самі, як усі.

У зв'язку зі зниженням толерантності до ЛЖВ рекомендується інформацію про шляхи захисту від ВІЛ супроводжувати позитивною інформацією про ЛЖВ та спростуванням хибних уявлень про можливість інфікування при побутових контактах з ЛЖВ.

8 Дизайн вибірки

Загальний обсяг вибірки складає 1729 інтерв'ю: 1029 інтерв'ю з мешканцями України старше 15 років (в тому числі 153 інтерв'ю з респондентами у віці 15-24, 87 – з мешканцями Дніпропетровської області старше 15 років та 45 – з мешканцями Запорізької області старше 15 років), а також додаткові інтерв'ю з 293 респондентами вибірки Молоді, 238 – з мешканцями Дніпропетровської області та 248 – з мешканцями Запорізької області. Додаткові інтерв'ю були проведені з метою забезпечення достатньої кількості інтерв'ю для проведення надійного аналізу.

Основою для дизайну вибірки є дані Державної служби статистики України станом на 1 січня 2015 р.

Дизайн репрезентативної по Україні вибірки включає такі стадії:

1. Спочатку вибірка була стратифікована за адміністративними одиницями (24 області і Київ – за винятком Криму і населених пунктів у Донецькій і Луганській областях, непідконтрольних українському уряду).
2. Інтерв'ю були пропорційно розподілені за адміністративними одиницями (за винятком Києва) залежно від розміру населеного пункту. В дизайні вибірки використано таке групування населених пунктів: села; міста і селища міського типу з населенням менше 50 000 осіб; міста з населенням 51 000-100 000 осіб; міста з населенням 101 000-500 000 осіб; великі міста з населенням понад 500 000 осіб. Усі населені пункти України з населенням понад 200 000 були включені у вибірку, менші за розміром населені пункти вибирались з ймовірністю, пропорційною розміру, з переліку, складеного за алфавітом.
3. Для Києва та інших великих міст вибірка була стратифікована за адміністративними районами.
4. Маршрути вибирались випадковим чином у кожному населеному пункті. Кожний інтерв'юер отримав інструкції з правилами вибору початкової точки маршруту і визначення кроку для вибору наступних адрес.
5. На останній стадії інтерв'ю проводилось з людиною, яка підходила за віком. Якщо за вибраною адресою підходили кілька осіб, то інтерв'ю проводилось з тією людиною, чий день народження був останнім серед членів домогосподарства у віці від 15 років. Якщо всі потенційні респонденти в будинку відмовлялись від участі в опитуванні, інтерв'юер переходив до наступного будинку.

Дизайн вибірки для додаткових інтерв'ю будувався за тією самою схемою.

Для аналізу даних було розраховано чотири типи ваг:

1. Зважені дані для населення України відповідають розподілу населення за віком/статтю/типом населеного пункту і адміністративними одиницями згідно з даними Державної служби статистики України станом на 1 січня 2015 р.
2. Зважені дані для 446 респондентів у віці 15-24 роки відповідають розподілу населення у віці 15-24 роки за статтю/макрорегіоном/типом населеного пункту згідно з даними Державної служби статистики України станом на 1 січня 2015 р.
3. Зважені дані для 325 респондентів у Дніпропетровській області відповідають розподілу населення області за віком/статтю/типом населеного пункту згідно з даними Державної служби статистики України станом на 1 січня 2015 р.

4. Зважені дані для 293 респондентів у Запорізькій області відповідають розподілу населення області за віком/статтю/типом населеного пункту згідно з даними Державної служби статистики України станом на 1 січня 2015 р.

Вибірка для населення України у віці 15+: розмір міста

Розмір міста:	Село	33%
	Місто з населенням менше 50 тисяч	22%
	Місто з населенням 51-100 тисяч	6%
	Місто з населенням 101-500 тисяч	17%
	Місто з населенням 500 тисяч+	22%
	Разом	100%

Вибірка для населення України у віці 15+: адміністративна одиниця

Область:	Вінницька	4%
	Волинська	3%
	Дніпропетровська	9%
	Донецька	4%
	Житомирська	3%
	Закарпатська	3%
	Запорізька	5%
	Івано-Франківська	4%
	Київська	5%
	Кіровоградська	3%
	Луганська	2%
	Львівська	7%
	Миколаївська	3%
	Одеська	6%
	Полтавська	4%
	Рівненська	3%
	Сумська	3%
	Тернопільська	3%
	Харківська	7%
	Херсонська	3%
	Хмельницька	3%
	Черкаська	3%
	Чернівецька	2%
	Чернігівська	3%
	Київ	8%
	Разом	100%